

Pedagógiai program

2023/2024

Virányos Általános Iskola

Az iskola neve: Virányos Általános Iskola

Az iskola címe: 1125 Budapest, Virányos út 48.

OM azonosító: 035006

Készítette: Virányos Általános Iskola Nevelőtestülete

Jóváhagyta: Bartháné Tóth Tünde mb. intézményvezető

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2023. év augusztus hónap. 31.napja

Az előző Pedagógiai programok:

Készült 1997-ben

Módosítás:2001-ben, 2004.ben, 2007 szeptemberében, 2007 novemberében, 2010 augusztusában, 2010 decemberében, 2013 márciusában, 2017 augusztusában, 2018 szeptemberében, 2020 augusztusában és 2021 augusztusában

A Pedagógiai program a 110/2012 (VI.4.) Kormányrendelet 12.§ 2) bekezdésében foglaltak szerint felülvizsgálva.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	8
1. 1. Az iskola rövid története.....	8
1. 2. Az iskola életének, tevékenységének rövid bemutatása.....	9
1. 3. Jövőkép	10
2. Az intézmény nevelési koncepciójának preferált fejlesztési célkitűzései és feladatai – pedagógiai hitvallásunk	11
2. 1. Énkép, önismeret.....	11
2. 2. Hon- és népismeret	11
2. 3. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	12
2. 4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés.....	12
2. 5. Gazdasági nevelés.....	12
2. 6. Környezettudatosságra nevelés.....	13
2. 7. A tanulás tanítása (tanulásmódszertan).....	13
2. 8. Testi és lelki egészség	14
3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	15
3. 1. Pedagógiai alapelveink	15
3. 1. 1. Célok.....	15
3. 1. 2. Értékek	17
3. 2. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái	17
3. 2. 1. Célok:.....	17
3. 3. 1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	19
3. 3. 2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai	19
3. 3. 3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei	19
3. 3. 4. Erdei iskolák, egy- vagy-több napos osztálykirándulások szervezés alapítványi támogatással.	20
3. 4. Pedagógiai folyamataink	21
3. 4. 1. A tanítás-tanulás területei.....	21
3. 4. 2. Fejlesztési területek – nevelési célok	21
3. 4. 3. Kulcskompetenciák	25
4. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái	31
4. 1. A hatékony nevelés és oktatás érdekében kifejtett együttműködés és annak formái	31
4. 1. 1. Tanulóink.....	31
4. 1. 2. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	31
4. 1. 3. A pedagógus.....	34
4. 1. 4. A szülő.....	35
4. 2. Az iskola partneri hálózata -	39
5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	40

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	44
6. 1. A közösségfejlesztés színterei az iskolában	44
6. 1. 1. A napköziotthon és a tanulószoba	45
6. 1. 2. Szakkörök	45
6. 1. 3. Diákönkormányzat	46
6. 1. 4. Sportkörök.....	46
6. 1. 5. Iskolán kívüli foglalkozások	46
6. 1. 6. A szabadidő hasznos eltöltése	46
6. 1. 7. Az intézményi hagyományok ápolása	47
6. 1. 8. Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei.....	47
6. 1. 9. Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények	48
6. 2. Az iskola szereplőinek együttműködése.....	49
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje...	49
7. 1. A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység.....	49
7. 1. 1. Szervezeti formái.....	50
7. 1. 2. A fejlesztés célja	50
7. 1. 3. A fejlesztés elmélete és módszertana	50
7. 1. 4. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez	51
7. 1. 5. Módszerek.....	51
7. 1. 6. A fejlesztés fő területei (Lásd 3. sz. melléklet)	52
7. 2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	52
7. 2. 1. A felzárkóztatás célja.....	52
7. 2. 2. Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben.....	55
7. 2. 3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek.....	56
7. 3. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált és online nevelése-oktatása (Lásd 4. sz. melléklet).....	58
7. 4. Tehetséggondozás	58
8. A teljes körű egészségfejlesztés iskolai programja.....	60
8. 1. Az egészségnevelés és -fejlesztés területei	60
8. 1. 1. A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon	61
8. 1. 2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink	61
8. 2. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák	62
8. 2. 1. Mérési területek: NETFIT mérések.....	62
8. 2. 2. Tevékenységi formák a többi tanórán.....	63
8. 2. 3. Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon.....	63
9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában	64
9.1. A pedagógus feladatai általában:	64
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	67
10. 1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend.....	68
10. 2. Vizsgaforma, vizsgarészek	68
10. 3. A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai.....	68
10.4. Az osztályozó vizsga témakörei az alsó tagozaton, tantárgyanként (Lásd 5. sz. melléklet)	69

11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	69
11. 1. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése	69
11. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében.....	69
12. A tanulók felvételére és átvételére vonatkozó helyi szabályok.....	70
12. 1. Felvétel	70
12.2. Átvétel	71
13. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése, és a választott kerettanterv által meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám, a megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalom meghatározása	71
13. 1. A választott kerettanterv megnevezése	71
13. 2. A tantervi szabályozás bevezetésének tanévi ciklikussága	71
13. 3. A kötelező és választható (nem kötelező) tantárgyak és óraszámok	71
13.3.1. Az alkalmazásra kerülő normál tantervek.....	72
14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	73
15. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	73
15. 1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	73
15. 2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	74
16. A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai... 75	75
17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	76
17. 1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje	76
17.1.1 Az írásbeli beszámoltatás formái	80
17. 2. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai	82
17. 3. Nevelési eredményvizsgálatok	83
17. 4. Oktatási eredményvizsgálatok.....	84
18. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	84
18. 1. A házi feladatok típusai.....	84
18. 2. A házi feladatok mennyisége, minősége	85
18. 3. Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba).....	85
18. 4. Fejlesztési követelmények.....	85
18. 5. Az önálló tanulás sikerkritériumai	86
19. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái.....	86
19. 1. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszeressége	86

19. 2. A magatartás értékelése.....	86
19. 3. A szorgalom értékelése	88
19. 4. A kiemelkedő szorgalom, magatartás és tanulmányi munka elismerésének intézményi formái	89
20. A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei.....	90
21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	91
21. 1. Tanórák csoportbontásban.....	91
21. 2. Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás	91
22. Az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési elvei	91
23. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	94
23. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	95
23. 1. 1. Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai	95
23. 1. 2. Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában.....	95
23. 2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	96
24. Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételei	97
24. 1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton.....	97
24. 2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton	98
25. Iskolánk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek..	98
25. 1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek	98
25. 1. 1. Jogi meghatározottság	98
25. 1. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja	98
25. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	99
25. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei	99
25. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	100
25. 2. 1. Kriminológiai aspektusok	100
25. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei	101
25. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei.....	102
25. 4. Segítő kapcsolatok szinterei	102
26. Boldog iskola.....	103
26.1. Boldogságprogram iskolánkban	103
27. A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje.....	104
27.1. A pedagógiai program mellékletei	104
1. sz. melléklet: Helyi tantervek	104
2. sz. melléklet: Szöveges értékelés tantárgyanként az első évfolyamon és a második évfolyam félévkor. .	104
3. sz. melléklet A fejlesztés területei	104
4. sz. melléklet Fejlesztési program az SNI és BTMN-es tanulók nevelésére-oktatására.....	104

5. sz. melléklet Az osztályozó vizsgákon megjelenő témakörök.....	104
27. 2. A pedagógiai program függelékei.....	104
28. Legitimációs záradék.....	105

Legitimációs záradék

1.A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

A pedagógiai program 2022. szeptember 1-től lép életbe. Felülvizsgálatára - ha azt egyéb körülmény, jogszabály változás nem indokolja - 2027-ben kerül sor.

A pedagógiai program módosítására kötelező:

- a vonatkozó jogszabály módosításakor,
- a fenntartó kezdeményezésére,
- az intézmény átszervezése esetén.

Egyéb esetekben a dokumentum módosítását kezdeményezheti:

- az intézmény vezetője,
- bármely szakmai munkaközösség

A módosításhoz a nevelőtestület minősített többségének (50%+1 fő) támogatása szükséges.

A pedagógiai program nyilvánosságát intézményünk a következő fórumokon biztosítja:

- az intézményvezetői irodában nyomtatott és elektronikus formában
- az iskolai könyvtárban elektronikus változatban
- az iskola honlapján
- az Oktatási Hivatal honlapján (kir.hu) fellelhető intézményi felületen, a közzétételi listán

..... 105

2.A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

Intézményünkben –a pedagógiai program véleményeztetésének időszakában – Iskolaszék, Intézményi Tanács nem működött.

..... 105

Az intézmény diákönkormányzata (DÖK elnöke, vezetősége, DÖK patronáló tanár) a módosított Pedagógiai Program tervezetének elektronikus megküldésével kapott tájékoztatást

..... 105

1..... 108

számú Melléklet..... 108

A Virányos Általános Iskola Helyi tanterve a 2020-ban kiadott Nat és kerettantervek alapján 108

1. Bevezetés

Az iskola neve: Virányos Általános Iskola

Az iskola címe: 1125 Budapest, Virányos út 48.

OM azonosító: 035006

Az intézmény telefonszáma: 06-1-39-45-015

E-mail: viraltisk@t-online.hu

Honlap: www.viranyosiskola.hu

Az iskola fenntartójának és üzemeltetőjének neve, címe: Közép-Budai Tankerületi Központ, 1027 Budapest, Fő utca 80.

Az iskola alaptevékenységei: Szakmai alapkötetben foglaltak szerint

Jogszabályi háttér: 1. sz. függelék

1. 1. Az iskola rövid története

A Virányoson épülő nyaralók lakói a késő őszi, a téli, meg a kora tavaszi időszakokban, a városban tartózkodtak. A XX. század fordulóján merült fel az igény állandó iskola létesítésére. A Virányos utca 9. sz. alatt a Labanc úti iskola gyakorló telepet létesített, melyet 1904-ben kosárfonó- és bútorkészítő részleggel egészítettek ki, majd háziipari tanműhelyt rendeztek be. Az 1912-13-as tanévben a Székesfőváros Tanács intézkedésére önálló iskola létesült. A mezőgazdasági gyakorlótelep 1931-32-ben elemi iskola lett. Részben osztott iskolaként működött 1942-ig. 1948-ban a tanulók létszáma erősen megnőtt, a leánytanulók egy részét átirányították a Szarvas Gábor úti iskolába. A terület rendezésekor az iskolát a II. kerületbe tartozó Labanc úti iskoláról leválasztották, és a Zugligeti iskolával együtt a Szarvas Gábor úti leányiskolához csatolták. 1951 decemberében költözött be a Virányos út 48. sz. alatti új épületbe. Hivatalos elnevezés szerint általános leányiskola, helyszűke miatt azonban az alsó négy osztály koedukációs lett. 1954-ig a Koltói Anna Leányotthon tanulói is a Virányos úti iskolába jártak. Az 1955-56-os tanévben felépült a napközi otthon kis épülete. 1964-69-ig három gimnáziumi osztálya működött a Táncsics Mihály Gimnáziumnak az általános iskolában. 1969-től-73-ig a Finommechanikai Szakközépiskola is itt kapott helyet. 1970-ben korszerűsítették a fűtést, 71-ben hozzákezdtek a műhelycsarnok építéséhez a szakközépiskola részére. 1974-ben, miután a szakközépiskola kiköltözött, önálló helyiséget kapott az iskolai könyvtár. Az 1974-75-ös tanévben elkezdődött egy új épületrész alapozása, melyben 5 tanterem, szertár helységek konyha, ebédlő, orvosi szoba kapott helyet. A XII. kerületben elsőként itt honosították meg az 1. és 2. osztályos tanulók részére az iskolaotthonos oktatási formát. 1971-ben a 20 éves évforduló alkalmából az iskola Kelen József Általános Iskola nevet vette fel. 1990-ben a rendszerváltás után Virányos Általános Iskola. Az udvaron lévő kis három tantermes épület helyén 1992-ben megépült egy új háromszintes épület. Ezt a 2004/2005. tanévtől a Budapesti Japán Iskola bérlte a Hegyvidék Önkormányzattól. 2005 és 2006 nyarán iskolánk külső homlokzata teljesen megújult, 2007-ben tornatermünk is új ablakokat kapott. 2012 őszétől az udvaron lévő kosárlabdapályánkat buborék borítja, mely a téli időszakban nagy segítség abban, hogy tanuló csoportjainknak fedett pályán biztosíthatjuk a mozgáshoz a lehetőséget minden testnevelés óra idején.

2016 nyarán iskolánk tetőterének egy részét beépítette a Hegyvidéki Önkormányzat, ide költözött fel a könyvtárunk, régi helyén osztályterem került kialakításra. 2023. őszén – alapítványi segítséggel – megérkezett az első interaktív kijelző (ismertebb nevén interaktív tábla), amelyet a tervek szerint továbbiak követnek.

„ahol akarat van, ott út is van“

1. 2. Az iskola életének, tevékenységének rövid bemutatása

Iskolánkban 26 osztályterem mellett technika, számítástechnika, kémia-fizika, nyelvi terem, tornaterem, kettő tornaszoba, az iskolapszichológus szobája, 2 fejlesztő szoba, könyvtár, tanári szoba, iroda, orvosi szoba, segíti az nevelő, oktató és fejlesztő munkát az iskolaépületben. Az udvar különösen jó adottságú, nagyméretű, egy kb. 800 m² alapterületű sportpályával biztosít mozgási lehetőséget a tanulóknak. Ebédlő, fiú-lány öltözők és zuhanyzók állnak rendelkezésre.

A korszerű oktatáshoz szükséges modern IKT és audio-vizuális eszközök rendelkezésre állnak: 1 db interaktív tábla, 24 db tablet, 1 db tablettöltő és tároló szekrény, 21 db osztályterembe felszerelt és 1 db mobil projektor, 18 db tanároknál levő, 3 db kölcsönözhető laptop és Wacom interaktív táblamonitor (digitalizáló tábla). Tanulóink informatikai oktatása 22 számítógépen folyik, az internet-hozzáférés lehetősége adott.

A szakos ellátottság 100%-os és a pedagógusok végzettsége megfelel a törvényi előírásoknak. Az intézményben egy fő fejlesztő pedagógus látja el a fejlesztői feladatokat és egy iskolapszichológus támogatja a pedagógusok munkáját. Az Utazó Gyógypedagógiai Hálózat pedagógiai ellátás keretében utazó gyógypedagógusok, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 12. kerületi tagintézményéből egy logopédus és egy gyógytestnevelő látnak el feladatokat.

Évfolyamonként egy, illetve két párhuzamos osztály működik, ez az épület adottságainak megfelelő.

A kisgyermek életében nagy mérföldkő az iskolába való bekerülés. Az óvodából iskolába lépő gyermekek és szüleik is sokat várnak az iskolától. Mindannyian azt szeretnék, ha minél több sikerélményük lenne, hiszen ez feltétele az eredményes munkának. Csak tapasztalt, jól képzett és gyakorlott pedagógusokból áll az alsó tagozatunk. Az első osztályokban, rugalmas órakeretben dolgozunk, hogy megkönnyítsük az iskolába történő átmenetet a kisgyermek számára. Az első másfél évben szöveges, később már a hagyományos, ötfokozatú értékeléssel dolgozunk. Nagy hangsúly fektetünk az egyéni képességfejlesztésre, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. A késleltetett írástanítás, a szintetikus olvasástanítási módszer, a fejlesztő pedagógusok felkészültsége a betanító tanárokkal való együttműködés az egyéni képesség- és készségfejlesztés hatékony eszközei és módszerei az alsó tagozat erősségei.

A felső tagozatban a kulcskompetenciák fejlesztésére helyezünk nagy hangsúlyt. A szövegértés-szövegalkotás és a matematika, logika fejlesztésére igen nagy figyelmet fordítanak a felsős pedagógusok.

A matematikát, az idegen nyelvet, a technikát és az informatikát csoportbontásban tanítjuk. A lemaradóknak minden évfolyamon korrepetálást szervezünk, illetve a tanulószobán nyújtunk segítséget a sikeres felzárkóztatáshoz. Az egy-egy tantárgy iránt intenzívebben érdeklődő diákoknak szakkörökön nyílik lehetőségük a tudásuk elmélyítésére, versenyekre való felkészülésre. A jó alapozásnak és a magas szintű szakmai tudással rendelkező pedagógusoknak köszönhetően iskolánk az országos kompetenciamérésben elért eredményei kiemelkedőek.

Az iskolánk egyik sajátossága az idegen nyelvi oktatás, amelyben az idegen nyelv integrációjára épülő tanítási módszerrel dolgozunk, a gyerekek életkori sajátosságaira építve. Pedagógusaink felkészültsége, elkötelezettsége, motivációja magas szintű, melyet a kompetenciaméréseken nyújtott eredményeink is alátámasztanak).

Iskolánk közös udvarban van a Budapesti Japán Iskolával, így harmadik osztálytól választható szakköri formában a japán nyelv tanulása. Kiscsoportban, heti kétszer, nyolcadik osztályig tanulhatják a gyerekek ezt a nyelvet. Negyedik osztálytól nyolcadik osztályig minden évben 6-8 alkalommal találkoznak az azonos életkorú japán és magyar gyerekek a közös órákon, amikor az angol, a magyar és a japán nyelv segítségével közösen dolgoznak fel témákat, megismerhetik egymás életmódját, szokásaikat.

Az oktatás célja elsősorban a más kultúrák iránti nyitottság, érdeklődés kialakítása, fenntartása, amire országos szinten, általános iskolai keretek között csak a mi iskolánkban van lehetőség.

Mindkettő tagozaton kiemelt figyelmet fordít az iskola a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra.

Diákönkormányzatunk aktívan részt vesz az iskolai életben, a programok szervezésében. A megrendezésre kerülő diákönkormányzati napok témakörei erősítik a tanulóknak az iskolához tartozás érzését.

Jól működő diáksport életünk van. Intézményünkben kiemelt szerepet kap a sport, a mindennapos testedzés. A tantestület is, és a testnevelők testnevelési órán kihasználják a környék adta természeti lehetőségeket.

A tavaszi szünet után a diákok osztálykirándulásra, -vagy erdei iskolába utaznak (alapítványi támogatással, önköltségből) az ország különböző részeibe. A nyár folyamán különböző táborok várják a tanulókat (alapítványi támogatással, önköltségből).

1. 3. Jövőkép

A legszebb, legfelemelőbb hitvallás: az ember szolgálata. S ha az ember még fiatal, főként „kiszolgáltatott gyermek”, e hivatás még nagyobb terhet ró választójára. A pedagógus, az iskola hatása ugyanis emberi sorsokat dönt el, befolyásol. Az intézmény kollektívája olyan optimista jövőképet vázol maga elé, amilyenek egy távolabbi időhorizonton látni szeretné az iskola működését, valamint annak feltételrendszerét. Meggyőződésünk, hogy a jövőkép értékes és hatékony motiváló tényező lehet a későbbi feladatok végrehajtásában.

Olyan intézményt képzelünk el, amelyben:

- a tanulók korszerű, európai színvonalú iskolába járhatnak, ahol ellátásuk, nevelésük-oktatásuk a lehető legmagasabb szintű;
- a diákok a magyarság és európaiság értékeit közvetítő korszerű tudást kapnak;
- az emberi magatartás általános értékeit, a nemzeti értékeket megismertetik, elfogadják velük;
- a szorgalomnak, a tudásnak és a tisztességes munkának becsülete van;
- a kulcskompetenciák fejlesztésével az élethosszig tartó tanulást alapozzák meg;
- testileg, szellemileg, erkölcsileg egészséges fiatalok hagyják el az iskolát, akik képesek az életben biztonsággal eligazodni;
- a tanulóknak életformájukká válik a rendszeres mozgás, a mindennapos testedzés, az egészséges életmód.
- informatikai kompetenciájuk, idegen nyelvi tudásuk a kor elvárásainak megfelelő

Olyan tanulókat szeretnénk nevelni, oktatni, aki:

- nyitott személyiség. Ha zárkózott, igyekszünk nyitottá tenni.
- eleven személyiség. Ha csöndes, igyekszünk bátorítani.
- magabiztos személyiség. Ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne.
- kedves személyiség. Ha rosszkedvű, kedvességgel közeledünk hozzá.

- barátkozó természetű. Ha magányos, igyekszünk magányát oldani.
- szorgalmas diák. Ha nem az, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt.
- tisztelettudó;
- szófogadó és illedelmes, tiszteli a tapasztaltabbakat;
- kitartó, de nem önfejű;
- ambiciózus, de nem törtető;
- együttműködő, de nem konformista;
- nyitott a digitális eszközök megismerésére, használatára.
- a megszerzett ismeretek képessé teszik az önálló ismeretszerzésre, az ismeretek kreatív alkalmazására és folyamatos bővítésére
- problémamegoldó
- kommunikációra és kooperációra képes, innovatív személyiségek

NEVELÉSI PROGRAM

2. Az intézmény nevelési koncepciójának preferált fejlesztési célkitűzései és feladatai – pedagógiai hitvallásunk

2. 1. Énkép, önismeret

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagy mértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben (továbbiakban: NAT) megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

2. 2. Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a

városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

2. 3. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak felelősen gondolkodó, öntudatos európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is. A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

2. 4. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalomban, a lakóhelyi, szakmai, kulturális és politikai közösség életében. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. Alapvető feladat olyan formális, nem és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmóddhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás-és tanulószervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

2. 5. Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem

képzhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értéktérítő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági észszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekek kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is (a pénz használatát is). Nem csak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének kialakítását, továbbá azt, hogy el tudjanak igazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

2. 6. Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatos magatartásra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást (life long learning), amely segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok kerülnek ki az iskolából, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákön ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. A környezettudatos nevelés szervesen beépül az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendbe.

2. 7. A tanulás tanítása (tanulásmódszertan)

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével,

hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a diákjait tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása, az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása. A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabad tér" is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok (e-tábla) használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi cselekvéses, szemléletes képi és elvont verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése. A tanulóval olyan tanulást, megismerést, információszerzést segítő eszközöket ismertetünk meg, amelyek segítségével hatékonyabbá, naprakésszé válik az önálló ismeretszerzés. Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a fejlesztő foglalkozásokon is a digitális eszközök használatát, kiemelten segítve a sajátos nevelési igényű (SNI) és/ vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) fejlesztését.

2. 8. Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Feladata, hogy személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a tanulók, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a

harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást (inkluзивitás). Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok –, egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtson támogatást a tanulóknak –különösen a serdülőknek- a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van. A testi, lelki egészség programja az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarend integráns részét képezi.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3. 1. Pedagógiai alapelveink

Oktatási és nevelési alapelveink:

- Tiszteljük és ápoljuk az intézmény hagyományait.
- Távol tartjuk az intézménytől a napi politikát.
- Vallási és világnézeti kérdésekben világnézetileg semleges álláspontot képviselünk.
- A történelmi egyházakkal korrekt, kiegyensúlyozott kapcsolatot ápolunk.
- Arra törekszünk, hogy az épület és légköre megfeleljen a kiegyensúlyozott, nyugodt, színvonalas munka környezeti követelményeinek.
- Tartalmas emberi kapcsolatokat igyekszünk kialakítani a tanítványokkal, a nevelői tekintély fenntartása mellett.
- Oktatásunk fontos célja a gyerekek értelmi képességének fejlesztése, a műveltség továbbadása.
- A gyermekeket megtanítjuk gondolkodni, beszélni és cselekedni, természetesen a tudományokon keresztül.
- Nemzeti értékeink, nyelvünk kulturális értékei, valamint sajátunktól eltérő kultúrák iránti tisztelet fontosságát hangsúlyozzuk.
- Fontosnak tartjuk diákjainkat felkészíteni arra, hogy a megértés, a béke, a türelem, a nemek közötti egyenlőség és a vallási és etikai csoportok közötti barátság szellemében tudják vállalni a szabad társadalomban az élettel járó minden fajta felelősséget.

3. 1. 1. Célok

Fontos, hogy intézményünk folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lényé áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai értékszemplélet és -rend alapján.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban jól érezzék magukat a partnereink is, kiváltképpen a tanulók szülei.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a kerületi oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk
- az emberiség közös értékei
- a demokrácia és a jogállam értékei
- európai, humán, illetve transzcendentális értékek

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfelkészítő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

Oktatási célunk, hogy az iskolánkba járó gyermekek az életkoruknak megfelelő szellemi kihívások elé állítsuk, és tanulási motivációjuk töretlenül fennmaradjon a nyolc év alatt. Az egyre magasabb szintű gondolkodási folyamatokat hagyományos és modern pedagógiai eszközökkel igyekszünk elérni. Projektnapok, erdei iskolák, múzeumi foglalkozások (alapítványi támogatással, önköltségből, szülői támogatással) szervezésével, illetve a tanórán alkalmazott aktív tanulási módszerekkel, digitális eszközökkel, továbbá csapatmunkát igénylő, multidiszciplináris munkaformákkal igyekszünk a világra nyitott, az élet minden területét mérlegelő gondolkodással elemző gyermekeket nevelni. A helyi tanterv alapján megtanítjuk nekik a szükséges információkat, a tananyagot, és azt a készséget, hogy ezt a tudást aztán használni is tudják. Fő rövidtávú célunk a középiskolára való felkészítés, melyet számos verseny meghirdetésével is segítünk. Hosszú távú célunk, hogy olyan képességeket, készségeket alakítsunk ki a gyermekekben, amelyek segítségével megtalálják majd útjukat a nagybetűs élet világában. Igyekszünk a jövőbe tekinteni, vajon ennek a generációnak milyen feladatokat kell majd megoldani a világban, vajon ehhez milyen eszközökre lesz szüksége. Nem hagyjuk magukra, sem a gyengébb képességű gyermekeket, sem a tehetségeseket. Fejlesztő tanórákat és tehetséggondozó szakköröket szervezünk. A helyi tanterv követelményeit és a tanulók egyéni fejlődési ritmusát igyekszünk összeegyeztetni.

Az oktatás mellett egyenrangúan fontosnak tartjuk a nevelést is. Feladatunk, hogy fejlesszük a gyerekek személyiségét és az osztály, illetve az iskolai közösségbe való betagozódásának képességét is. Az empátiás készséget, az önszabályozási képességet, az önbizalom erősítését, a reális önkép kialakítását,

a társas készség fejlesztését hagyományos és modern tanítási órák (aktív tanulást elősegítő, csapatmunkát igénylő, multidiszciplináris, digitális tanítási órák) alatt, és számos, tanórai kereten túlmutató közösségi program (kulturális, ünnepekhez kapcsolódó, sport, erdei iskolai és kirándulási programok, alapítványi támogatással, önköltségi alapon, szülői támogatással) alatt valósítjuk meg.

Nevelés és oktatás:

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése, valamint személyiségük teljes körű fejlesztése.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, tovább építhető alapképességet nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világgépének formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése; - törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

3. 1. 2. Értékek

Az iskola:

- legyen értékrendjében emberközpontú, humanista;
- tanulóinak elsősorban az EMBER tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, s a máság elfogadásán alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként preferálja az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulóit a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.

A Virányos Általános Iskola büszke arra, hogy a gyerekek mögött álló szülői közösség – túl azon, hogy döntő többségük maximális mértékben segíti, irányítja gyermeke életét – a kölcsönös bizalom alapján együttműködik az iskolával, és egyre többen vannak, akik az intézmény egésze céljainak megvalósítását minden eszközzel segítik. A szülők legtöbbször túl azon, hogy gyermekeiket a másik ember elfogadására neveli, maga is példát mutat segítőkészségből, toleranciából, minden olyan helyzetben, amikor arra szükség van.

3. 2. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

3. 2. 1. Célok:

- Az iskolai nevelés-oktatás tartalmát a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása.

- Ismerje meg a kulturált magatartás és viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, az együttműködés helyes normáit és módszereit.
- Törekedjen az egészséges életmód és az egészséges környezet kialakítására és fenntartására.
- Tartsa fontosnak a családi életet.

3. 2. 2. Feladatok:

- Az iskola mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítsa a tanulók számára a tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszközjegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.
- Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknál.
- Ösztönözze a tanulókat a kommunikáció elfogadott formáira, különös tekintettel a tiszta, szép magyar beszéd használatára.
- A nemzeti értékek, hagyományok, valamint az anyanyelv ismeretének, megbecsülésének és tiszteletének elfogadására nevelés.
- Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszi arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjükkel illetően.

3. 2. 3. Pedagógiai eszközök és eljárások:

- Az iskola nevelői a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg
- Az iskolában a nevelést-oktatást – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából – sokszínű, változatos tanórán kívüli tevékenységrendszer egészíti ki a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.

E célrendszernek alárendelten:

a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés

b) folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a megfelelő minőségi tárgyi feltételek biztosítása

3. 3. 1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

Tanórai foglalkozások

Tanórán kívüli foglalkozások:

- Szakkörök, műhelyfoglalkozások, tanfolyamok
- Tanulmányi és sportversenyek
- Korrepetálások
- Tehetséggondozás
- Napközi, tanulószoba
- Könyvtár

Szabadidős tevékenységek:

- Műveltségi foglalkozások
- Sportfoglalkozások
- Osztályprogramok

Közéleti tevékenységek:

- Diákönkormányzat
- Iskolarádió
- Társadalmi életben való részvétel (nem köznevelési intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)

3. 3. 2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie.

A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen. A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti tanítási órák tananyagtartalmát.

3. 3. 3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelményeket lehet teljesíteni a hagyományos tanórai tanulásszervezési módoktól eltérő formákban is. Pl. projektoktatás, egy-vagy több napos tanulmányi kirándulások, erdei iskola stb. (alapítványi támogatással, önköltségből) Ezzel a

lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A „tanítás-tanulás” folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- A tanulói és szülői igények ismerete;
- A programot levezető humán erőforrás biztosítása;
- Az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

Ez a nevelési és oktatási folyamat három szakaszra bontható:

1. előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés, kutatómunka, felkészülés;
2. program biztonságos megvalósítása;
3. közös ismételés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés, a célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés helyesbítése;

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe. A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségtan, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színesebbé. (önköltségből)

3. 3. 4. Erdei iskolák, egy-vagy-több napos osztálykirándulások szervezés alapítványi támogatással.

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Osztályaink, lehetőség szerint – a szülők támogató hozzáállása, támogatása esetén - minden tanévben három, négy, vagy öt napot erdei iskolában, vagy egy-két, három napot tanulmányi kiránduláson töltenek.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglévő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt

legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar kisebbség él.

Igény szerint szervezünk az angol nyelv anyanyelvi környezetben való fejlesztésére irányuló tanulmányi utakat Nyugat-Európa több országába is, a tanulók saját családi erőforrásaival való fedezésével.

3. 4. Pedagógiai folyamataink

3. 4. 1. A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg, az iskolánkban folyó tartalmi munkát.

Pedagógiai programunkban rögzítjük azt azokat a tanulási tartalmakat és technikákat, amelyeket szükségesnek tartunk a gyerekek igényei és az eredményesebb tanulás érdekében.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanulás-tanítás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk alapvető célja, hogy a tanulás – tanítás folyamata:

- teremtsen meg az alapokat az élethosszig történő tanulóshoz.
- tegye nyitottá, fogékonyra az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden ilyen irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

3. 4. 2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

3. 4. 2. 1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

3. 4. 2. 2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók tanulmányaik során megismerik nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők,

sportolók munkásságát, ugyanakkor egyre inkább képessé válnak azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Kialakul bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismerik annak történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékoznak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

3. 4. 2. 3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalomban, a lakóhelyi, szakmai, kulturális és politikai közösség életében. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az emberi méltóság és a méltányosság jellemzi. Alapvető feladat olyan formális, és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság is szükséges. A megfelelő ismeretek, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész-képességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárásokon kívül, döntően az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

3. 4. 2. 4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Ahhoz, hogy képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához. A tanulók egyre inkább képessé válnak érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Törekednünk kell a tanulók közötti jó kapcsolatok kialakítására, valamint a pedagógus és a tanulók közötti együttműködő, kompromisszumkész kapcsolat megvalósítására. Az önálló tanulás támogatásával kapcsolatos nevelési- oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása, és azok bevezetésének megtervezése az intézmény pedagógiai programjával összhangban történik.

3. 4. 2. 5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Segíteni kívánja a diákokat abban, hogy a mindennapi életükben zajló történéseket jobban megértsék. Ez gondolkodó viszonyulás a mindennapi életükhöz. Ehhez egyrészt szükség van bizonyos ismeretanyag átadására. Másrészt a diákokban olyan szemléletmódbeli beállítódás kialakítása a cél, amely elemzően, tudatosan szétválasztja és ezáltal megismerteti a család komplex rendszerének a működését (családi szerepek, munkamegosztás a családban, családtípusok, a család nevelési stílusa, a szeretet kifejezésének módja, a családon belüli kommunikáció és a légkör, valamint a normák kialakításának rendje és megkövetelése, generációk együttélése, illetve ennek hiánya stb.). Ezáltal az életkor előrehaladtával egyre differenciáltabbá válik a diákok látásmódja, így a családi élet működéséből és azok összefüggéseiből egyre többet megismernek és megértenek. Egyre több példát látnak maguk előtt, amelyeket tudatosan alkalmazva elkerülhetik a káros, rossz berögződésből adódó sztereotip viselkedésminták alkalmazását és továbbadását, várhatóan a kapcsolataikban, a problémáik kezelésében, az életük autonóm irányításában stb. tapasztalható lesz az egyre kompetensebb viselkedés.

3. 4. 2. 6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség -a test egészsége és jóléte -elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi megterhelést. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttműködésének és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetség gondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az intézményi komplex mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

3. 4. 2. 7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

3. 4. 2. 8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek területének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

3. 4. 2. 9. Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A digitális eszközök használatának megismerésével tanulóinknak segítünk a pályaválasztásban. Célunk olyan széleskörű általános műveltség, digitális írástudás biztosítása, mely jó alapot ad a továbbtanuláshoz, tanulóink tudatos irányítása a digitális készségeket igénylő állások megismerése irányába, az egész életen át tartó tanulás készségének kialakítása.

3. 4. 2. 10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

3. 4. 2. 11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás

kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

3. 4. 2. 12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3. 4. 3. Kulcskompetenciák

A Nemzeti Alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, azokra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat.

Az új kompetenciák, 2020	A korábbi kompetenciák, 2012
A tanulás kompetenciái	A hatékony önálló tanulás kompetenciája
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi	Anyanyelvi kommunikáció Idegen nyelvi kommunikáció
Digitális kompetenciák	Digitális kompetenciák
Matematikai gondolkodási kompetencia	Matematikai kompetenciák
Személyes és társas kapcsolati kompetenciák	Szociális és állampolgári kompetenciák
Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia	Esztétikai, művészeti tudatosság kompetencia
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
	Természettudományos és technikai komp.

A 2020-as Nemzeti alaptanterv által kiemelten kezelt tanulói kompetenciák sorából *kimaradt a természettudományos és technikai kompetencia*. Az Európai Unió által preferált kulcskompetenciák között a természettudományos és technológiai kulcskompetencia a „Matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák” között szerepel.

3. 4. 3. 1. Anyanyelvi és idegen nyelvi kompetencia:

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasottszöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata
- a szövegértés megsegítése digitális eszközökkel
- a digitális írásbeliség megalapozása
- az információ megszerzése, feldolgozása

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül -oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásaként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének elsőévfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő szókincs

- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

3. 4. 3. 2. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

3. 4. 3. 3. Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- analízis –szintézis
- matematikai fogalmak ismerete

- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja indokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

A természettudományos és technikai kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget. A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- összefüggések felismerése és kifejezése
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és az nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet-és természetvédelem

- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, probléma megoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány-és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben.

3. 4. 3. 4. Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és társas kapcsolati kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. E kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási, nyelvi közösségekkel, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése

- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberiség ellen
- kompromisszumra való törekvés

3. 4. 3. 5. Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia

E kompetencia magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezésének fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása. A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban. A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

3. 4. 3. 6. Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A munkavállalói, vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

3. 4. 3. 7. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, amely a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna.
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása.
4. Tanulásmegirányítás –önálló tanulásra való nevelés.
5. Szabadidő szervezése a környezeti neveléskövetelmények figyelembevételével.
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
7. Értékközpontú, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák).
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

4. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei együttműködése és kapcsolattartásának formái

4.1. A hatékony nevelés és oktatás érdekében kifejtett együttműködés és annak formái

4.1.1. Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, az idegen nyelv, a művészet, a sport és az informatika területén;
- ismerjék meg és érvényesítsék jogukat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében (működő diákönkormányzat);
- értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyenek tekintélyesek;
- fejlődjen az önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek,
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

4.1.2. A tanulók intézményi döntési folyamatokban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás.	Az osztályközösség az iskola és a diákönkormányzat legkisebb működő egysége, amelynek alapértékei: <ul style="list-style-type: none"> • tanulói joggyakorlás; 	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók tudjanak együttműködni társaikkal; • mások szempontjait is figyelembe véve cselekedni;

	<ul style="list-style-type: none"> • célok demokratikus meghatározása; • közösségen belüli vita, kritika; • választott tisztségviselők tevékenysége. <p>Az osztályközösség választja meg az osztály tisztségviselőit, s delegál képviselőket az iskola diákönkormányzatába. Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Feladata sokrétű.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • felmerülő akadályok esetén dönteni az életkoruknak megfelelő szinten; • tetteikért felelősséget vállalni.
--	---	--

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
	<p>Az ezzel kapcsolatos legfőbb elvárások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szabad véleménynyilvánítás lehetőségének és a demokratikus döntés létrejöttének biztosítása; • irányítsa úgy a tanulókat, hogy minél többen jussanak érdemi munkával járó megbízáshoz (diákönkormányzati képviselő, tanterem-, tanulmányi-, kulturális-, sport-, szekrényfelelős, ügyeletesek stb.). 	
<p>A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit: jogaikat és kötelességeiket</p>	<p>Diákönkormányzat (DÖK) működtetése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az iskolai diákmozgalmat a DÖK-segítő pedagógusok támogatják és fogják össze. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni;

	<ul style="list-style-type: none"> ● A DÖK-nek legyen a tanulók által elfogadott szervezeti és működési szabályzata. ● Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. ● Véleményt nyilváníthat: <ul style="list-style-type: none"> *a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor; *a tanulói pályázatok, versenyek szervezésekor; *az egyéb foglalkozások formáinak meghatározásakor; *a könyvtár és az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor; * más, jogszabályban meghatározott kérdésekben. ● A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat képviseli. ● A DÖK képviseli a tanulókat az iskola vezetősége, a nevelőtestület, az SZMK értekezleteinek vonatkozó napirendi pontjánál. ● A diákönkormányzat a tanulókat faliújságon, iskolarádióon keresztül, valamint az iskolagyűlésen tájékoztatja 	<ul style="list-style-type: none"> ● tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával; ● legyenek képesek kompromisszumra jutni; ● az elfogadott döntéseket hajtsák végre, tartásuk be; ● tudjanak és merjenek véleményt mondani.
Gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való élelét, a közösség	Az iskolagyűlés a legmagasabb iskolai fórum, amelyet évente legalább egy	Az alá- és fölérendeltségi viszony ösztönözze a

<p>szolgáltatást, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.</p>	<p>alkalommal össze kell hívni. Az iskolagyűlésen a DÖK és az iskolavezetés beszámolhat az előző iskolagyűlés óta eltelt időszak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● munkájáról, és minősítheti azt; ● a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről; ● tanulmányi versenyekről; ● ügyeletesi munkáról. <p>Az iskolagyűlésen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● bárki felszólalhat, közérdekű észrevételt, javaslatot tehet, kérdezhet; ● döntést csak a megtárgyalt ügyekben születhet. 	<p>tanulókat a vezetésre és az alkalmazkodásra egyaránt.</p>
<p>A tanuló egyéni (akár magánjellegű) problémáival keresse meg tanárát.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Az osztályfőnök, vagy bármelyik pedagógus keressen megoldást a felmerülő problémára. ● Szükség esetén álljon rendelkezésre a pszichológus is. 	<p>A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért a pedagógushoz.</p>

4. 1. 3. A pedagógus

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési képességgel;
- készüljön fel a tanítási óráira didaktikailag, és módszertanilag egyaránt;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvalláló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel;
- nevelőtestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

4. 1. 4. A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a pedagógusokhoz;
- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
- együttműködhessen a pedagógusokkal gyermeke nevelésében.

Célkitűzések	Feladatok – kapcsolattartási formák	Kritériumok
Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartó, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása.	A partnerközpontú hálózat kiépítése.	Közös gondolkodás, a felelősség vállalása.
A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására.	<p>Szülői munkaközösség (SZMK)</p> <p>Feladatai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az iskolai és családi nevelés összehangolása, vélemények és javaslatok közvetítése az iskola felé; • az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése; • mozgósítás az iskolai rendezvényekre; • szülők közötti kapcsolattartás; • vezetőit az intézményvezető összehívhatja, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról, feladatairól, aktuális problémákról. 	Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők.

<p>Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit, és az elért eredményeket.</p>	<p>Intézményvezetői tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tanévnyitó ünnepély; ● tájékoztató értekezletek (évente két alkalom); ● évzáró ünnepély ● a tanulmányi év értékelése; ● jutalmak, oklevelek kiosztása. 	<p>A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről. Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.</p>
<p>A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele. A szülők elméleti és gyakorlati pedagógiai ismereteinek fejlesztése. Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása</p>	<p>Szülői értekezlet (3 alkalom/év)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Az azonos osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. ● A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról. ● Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről. ● 5. évfolyamon szeptemberben összevont formában a tantárgyi követelményeket, 8. évfolyamon decemberben a beiskolázás rendjét ismertetjük. ● Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy pedagógusok ezt kérik az osztály jelentős részét érintő nagyobb horderejű 	<p>Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. Kapjanak használható segítséget a gyerekek problémáinak megoldásához.</p>

	<p>problémák megoldása céljából.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pszichológusi, fejlesztő pedagógusi előadások a szülők problémáinak csökkentése érdekében. 	
<p>Közvetlen kapcsolat kialakítása pedagógus és szülő között.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fogadóórák tartása Szaktanári és tanítói fogadóóra az éves munkaterv szerinti időpontokban • Rendkívüli fogadóóra a szülő vagy pedagógus külön kérésére a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására. • Intézményvezetői fogadóóra. <p>A szülőkkel való találkozás alkalmával</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meg kell erősíteni a családi nevelés és a gyermek pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. • Őszinte légkört kell kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét. • A családról megtudott adatokat titkosan kell kezelni. • Együttműködési területet kell keresni a szülőkkel, de csak tanítási időn kívül. • Megállapodás a közösen meghatározott eljárás végrehajtásáról. 	<p>Emberi, bizalmon alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.</p>
<p>Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolattartás.</p>	<p>Írásbeli tájékoztatás</p>	<p>A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével kapcsolatban.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Érdemjegyek beírása e-naplón keresztül • Félévente aktuális a szöveges értékelés bejegyzése minden tantárgyból 1. évfolyamon, illetve 2. évfolyam félévekor. Magatartással, szorgalommal, kapcsolatos közlemények. (dicséretes, elmarasztalások) • Szülői értesítések, meghívók. • A szülők közlései, igazolások. • Telefonos kapcsolat olyan sürgős esetekben, ami nem tűr halasztást. 	Tisztában legyenek azzal, hogy a pedagógusokat a szülőkkel azonos célok vezéreltik.
A szülők lássák gyermeküket iskolai körülmények között.	<p>Nyílt napok szervezése a szülőknek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minél többféle tantárgyi óra bemutatása, hogy a szülők minél többféle helyzetben láthassák gyermeküket. • Érzékeljék a tanuló helyét az osztályközösségben. • Érezzék a tanórák légkörét. 	Gyermekük megítélése reálisabb legyen. Fontos mutató számunkra a részvételi arány.
Az iskola mutassa be a nevelő-oktató munkáinak sikereit.	<p>Kulturális bemutatók</p> <ul style="list-style-type: none"> • A legjobbak mutassák be, mit tudnak az irodalom, zene, színjátás, tánc területén. • Különböző korábbi programok sikeres szereplőinek, versenyek 	<p>A szülő:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tudjon tájékozódni gyermeke helyéről az iskolában, • ismerje meg gyermeke tehetségét.

	(nem csak iskolai) helyezetteinek bemutatója. Kiállítás <ul style="list-style-type: none"> • Tanulók munkaiból • Versenyeken szerzett díjak, oklevelek, sport trófeák bemutatása. 	
Teremtsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők és a nevelőtestület között.	További programjaink <ul style="list-style-type: none"> • Családi nap • Halloween • Mikulás • Karácsonyi műsor • Farsang • Pilvax kávéház • Költészet napja • Anyák napja • Gyerek nap • Japán-magyar hangverseny • Kulturális bemutató • Ballagás • az éves munkatervben foglalt egyéb programok, rendezvények. 	A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot. A szülők érezzék a pedagógus gondoskodását, megértését, szeretetét gyermekük iránt.

4. 2. Az iskola partneri hálózata -

Az iskola a nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében minél optimálisabb kapcsolattartásra és az együttműködési lehetőségek teljes kiaknázására törekszik valamennyi partnerintézményével.

A kapcsolattartás formáit az együttműködés természete, időszaki aktualitásai határozzák meg.

A horizontális kapcsolatrendszer:

Köznevelés-irányítás és szervezés intézményeivel való kapcsolatok:

- Közép-Budai Tankerületi Központ (fenntartó, üzemeltető)
- XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat
- Magyar Államkincstár Területi Államháztartási Hivatala

- Fővárosi Kormányhivatal
- Oktatási Hivatal

Köznevelésben működő szakmai-társadalmi szervezetekkel való kapcsolatok:

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XII. kerületi Tagintézménye
- Hegyvidéki Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- szakértői bizottságok
- kerületi gyámhivatal
- gyermekorvos, védőnő, iskolafogászat, gyógytestnevelés – egészségmegőrzés
- pedagógiai-szakmai szervezetek

Köznevelési intézményekkel való kapcsolatok:

- XII. kerületi általános iskolák
- XII. kerületi óvodák
- kerületi és budapesti középiskolák
- Solti György Zeneiskola

Nem köznevelési intézményekkel való kapcsolatok:

- Virányosi Közösségi Ház
- Hegyvidéki Sportközpont és Tanuszoda

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan részt kíván venni a szűkebb lakóhely életében, célunk, hogy partnertközpontú intézményként működjünk.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel, Budapest és a XII. kerületi érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző kerületi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a kerületben található óvodákkal, iskolákkal, közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle kerületi rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett kerületi szintű – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.
- Az iskola külső és belső partnereivel történő kapcsolattartás adatvédelmi szabályait az SzMSz 1. sz. melléklete tartalmazza.

5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek (tanórák és azon kívüli programok, szünetek) megszervezésével széleskörűen fejlessze. Milyen személyiségfejlesztési területek helyszínévé válhat az iskola?

- Az empatikus készség fejlesztése egymás nézőpontjának meghallgatásával és tiszteletben tartásával

- Az önszabályozás/önkontroll készség fejlesztése viselkedési szabályok, egységes normarendszer kialakításával és következetes betartásával
- Önbizalom erősítése szóbeli és írásbeli dicséretekkel, a sikerélményhez jutás lehetőségének megteremtésével
- A tanulás iránti belső motiváció, tudásvágy felkeltése és erősítése
- Stresszmentes tanulási légkör, reális elvárások kialakításával, differenciált oktatással, egyéni szükségletek figyelembevételével
- Fontos feladatunk továbbá, hogy azoknál a gyerekeknél, ahol tanulási/magatartási/beilleszkedési problémát észlel a szülő/pedagógus, azt jelzi az iskolapszichológus/szülő felé, amelyben a pedagógus-szülő-iskola-pszichológus együttműködésével valósul meg a gyermek problémáinak feltárása és közös megoldása.

A gyermekek közösségbe való beilleszkedése kapcsán is több fejlesztendő területet kell segítenünk. Az egymásra figyelést, adaptív érzelmek és vélemény kifejezéseket fejlesztjük osztályfőnöki és egyéb tanórákon. A társas készség játékokkal, kiscsoportos, kooperatív órai feladatokkal fejlesztjük, testnevelés és osztályfőnöki és egyéb órákon, és számos egyéb iskolai programon. Osztályközösséget építő csapatjátékokat és szabadidős programokat szervezünk. Megteremtjük az előítéletmentes légkört, minden adandó alkalommal, interaktív módon, dolgozzuk fel a témát. Az iskolai zaklatást megelőző foglalkozásokkal igyekszünk elkerülni, amelyeket az iskolapszichológus bevonásával tartunk. Az iskolai zaklatás ellen eljárás rendet alkottunk, melyet a honlapunkon lehet megtalálni. Büntetés helyett resztoratív (jóvátétel) szemléletmódot emeltünk be nevelési eszközeink közé. Igyekszünk biztonságérzetet megteremteni az iskolánkban és elfogadó osztálylégkört kialakítani.

A személyiségfejlesztés nevelő-oktató munkánk része és célja is egyben. Pedagógiai munkánk eredményeként szeretnénk eljuttatni tanulóinkat arra a fejlődési szintre, hogy autonóm módon, belső ösztönzéstől indítva törekedjenek közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás és tevékenységformák következetes végrehajtására, vagyis konstruktív életvezetésre.

Tudatos, kritikus szemléletű információkezelés képességének kialakítása.

Ennek megvalósulása érdekében a következő célokat, feladatokat, kritériumokat határozzuk meg.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Tudjuk diákjainkat segíteni abban, hogy stabil, harmonikus, önmagukkal és a világgal egyensúlyban élő személyiségekké váljanak.	A nevelés színvonalának és hatékonyságának növelése személyiségformáló feladatokon, drámapedagógiai foglalkozásokon keresztül.	A tanulók: legyenek tisztában az emberi személyiség jelentőségével és fejlesztettségével
Törekszünk arra, hogy a tanulók önmaguk megismertetésére és vállalására törekedjenek.	A tanulók személyiségének megismerésére, személyre szóló minősítések megfogalmazására, a pozitív értékek megerősítésére.	Rendelkezzenek megfelelő szintű ember- és önismerettel.
Törekszünk arra, hogy diákjaink képesek legyenek önmaguk tudatos és következetes alakításának igényére, képességeik fejlesztésére.	Motiválás során új, értékes szükségleteket építünk be személyiségükbe.	Legyenek képesek a folyamatos önnevelésre. A kívánt magatartásmódokat autonóm módon,

		belső elhatározásból hajtsák végre.
Törekszünk arra, hogy elérjük: diákjaink érzelmi életük egyensúlyban tartására, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozására, és szorongásaik oldására kondicionálva legyenek.	Különböző szituációs gyakorlatok, drámapedagógiai módszerek révén fejlesztjük a konfliktus-feldolgozási és probléma megoldási készségeket. Tudatosítjuk tantárgyanként a minimum és a maximum követelményeinket.	Érzelmi megnyilvánulásaik legyenek kiegyensúlyozottak és a helyzethez illőek. Kudarctűrő képességük, toleranciájuk egészséges szinten mozogjon. Legyenek képesek a problémák, ellentétek, konfliktusok kezelésére, feldolgozására.
Törekszünk önbecsülés, tisztességes becsvágy kialakítására a tanulóknál.	Modelleken keresztül bemutatjuk a tisztességes érvényesülés útjait. Alakítsunk ki egy egészséges optimizmust.	Legyenek tisztában az alapvető erkölcsi értékekkel. Utassák el a tisztességtelen érvényesülést. Törekedjenek arra, hogy pozitív normák szerint éljenek.
Ezért neveljük a tanulókat: <ul style="list-style-type: none"> • Az élet szeretetére. • Egészséges életmódra. 	Preventív életmódra nevelés. Mentálhigiénés szokásrendszer kialakítása. Rendszeres sportolási lehetőség biztosítása. Sokszínű táborozási és erdei iskolai program szervezése.	Utassák el az egészségkárosító szokásokat. Legyen személyre szóló mozgásos programjuk. Ismerjék, tartsák be a közösen kialakított, személyre szóló szabályokat.
Kiemelt célunk, hogy tanulóink: <ul style="list-style-type: none"> • Emberi kapcsolatait egészségesen fejlődjenek. • Törekedjenek tartalmas és tartós emberi kapcsolatok kialakítására. 	Ki kell alakítani személyiségükben a konstruktív magatartást és tevékenységformákat stimuláló és ösztönző képződményeket. Kiemelt feladatként kell kezelnünk a kommunikáció tanítást, segítő- és együttműködési készségekre, a szabadidő hasznos eltöltésére nevelést iskolán belül és kívül.	A közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitás normáit, eszméit, példáit, modelljeit és magatartásformáit elfogadják a meggyőzéshez közeli szinten. Legyenek fogékonyak a pozitív emberi viszonyok iránt. Legyenek képesek megfelelő én-közlésre, kommunikációra. Tudják értelmezni a metakommunikáció jelzéseit. Toleranciájuk, empatikus készségük

		életkoruknak megfelelő módon fejlődjék. Társaikhoz való viszonyukat a segítőkészség és tisztelet hasssa át. Legyenek képesek az életkoruknak megfelelő szintű együttműködésre.
<p>Célunk, hogy a tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tartsák be a társadalmilag elfogadott együttélési és viselkedési formákat, elvárásokat. • Törekedjenek mások megértésére, egymás jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartására. • Tudják elfogadni az egészséges másságot (faji, vallási, kulturális sokféleség, fogyatékkal élők). • Rendelkezzenek személyes felelősségtudattal és lelkiismeretességgel. 	<p>Az alapvető erkölcsi normát erősítsük. Törekszünk a konfliktusok békés eszközzel való megoldására, és ezzel példát is nyújtunk. Bemutatjuk az európai társadalmak változásainak irányát (gondolkodásmódokat, viselkedésmintákat), melyek valószínűleg hatással lesznek jövőjükre. Fejlesztünk kell tanulóinkban a magukról és másokról való gondoskodás igényét és képességét.</p>	<p>Kapcsolatfelvételük és tartásuk alakuljon az elemi udvariasság szabályainak megfelelően. Tiszteljék egymás személyiségét. Tudjanak tájékozódni az európai sokféleség, a különböző intézmények és eszmék között. Érezzenek felelősséget egymásért és önmagukért. Kapcsolataikban nyilvánuljon meg a türelem, az önzetlenség, az együttműködési készség. Vállaljanak felelősséget saját tetteikért. Tetteikben nyilvánuljon meg a lelkiismeretesség.</p>
<p>Nagyon fontosnak tartjuk, hogy tanulóink:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képesé váljanak hatékony társadalmi magatartásra. <p>A tanulók legyenek képesek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az önálló, logikus gondolkodásra, érett ítélőképességre, a hozzáértő döntés meghozatalára; 	<p>Az oktatás színvonalának és hatékonyságának növelése.</p> <p>Tanulás tanítása: jó tanulási szokások és egyénre szabott tanulási módszerek hatékony elsajátítása.</p> <p>Az intellektuális művelődési tevékenység megszerettetése. A tanulás, az ismeretek bővítése és megújítása iránti nyitottság megerősítése.</p>	<p>Önismereten alapuló tanulási szokásaik legyenek. Ismerjenek különböző tanulástechnikákat, tudják ezeket alkalmazni. Vitákban, véleményalkotásuk legyen érvekkel alátámasztott, az ellenvéleményt figyelemmel hallgassák végig.</p>
<p>A tanulók legyenek képesek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • problémaérzékenységre, kételkedni és kérdezni tudásra, a tévedéshez való jog elismerésére; • az alkotóképességre, szellemi igényességre és a kultúra iránti fogékonyságra; 	<p>Bátorítással ösztönözzük és gyakoroltatjuk a kérdésfeltevést.</p> <p>Erősítjük a diákönkormányzat munkáját. Tanulmányi versenyeket szervezünk.</p>	<p>Munkájukkal szemben legyenek kritikusak, rendszeresen ellenőrizték és értékeljék önmagukat.</p> <p>Legyenek nyitottak a tudományos társadalmi ismeretekre.</p>

<ul style="list-style-type: none"> a természetben és az emberi alkotásokban jelenlévő szépség felismerésére. 	<p>Az idegen nyelv magas szintű tanítása.</p> <p>Az informatikai műveltség, a digitális kultúra kiterjesztése minden tanulóra.</p> <p>Kiemelten kell kezelni a természet- és környezetvédelmi nevelést.</p> <p>Feladatunk, hogy a tanulók önmagukra és környezetükre irányuló esztétikai tevékenységét rendszeres tapasztalatszerzéssel bővítsük.</p>	<p>Érezzék felelősséget környezetükért.</p> <p>A természetet szerető, az egészséges életmódot ismerő és folytató felnőttekké váljanak.</p> <p>Ismerjék az ember és természet közötti kölcsönhatást, illetve a kapcsolatnak a jelenre és jövőre történő kihatását.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tevékeny és alkotó életre neveljük tanítványainkat, hogy legyenek céljaik és jövőjük az életben. 	<p>A továbbtanulás elősegítése a tanulók képességeinek megfelelően, figyelembe véve a kimeneti szakaszokat.</p>	<p>Tiszteljék az emberi szellemet, alkotóképességet.</p> <p>Ismerjék meg az alkotómunka örömeit.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tanulóinkat a haza szeretetére, elődeik és kortársaik munkájának megbecsülésére neveljük. 	<p>Biztos identitástudatot kell kialakítanunk.</p> <p>Sokrétű, sokszínű ismereteket kell közvetítenünk Európáról, hazánkról, népünkről és jövőbeli lehetőségeinkről.</p>	<p>Ismerjék hazánk és szűkebb környezetük nevezetességeit.</p> <p>Ismerjék az ünnepek, népszokások, néphagyományok tartalmát és módját.</p>

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

6.1. A közösségfejlesztés szinterei az iskolában

Az iskolai közösségek kialakítását nevelőmunkánk keretében tekintjük, amely biztosítja a tanulók tartalmas együttlétét, lehetőséget teremt az alapvető erkölcsi szokások kialakítására, gyakorlására; közvetlenül felkészít a társadalmi beilleszkedésre. Ki kell alakítani egy szociális motívumrendszert, amely a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmintákat tartalmazza.

Elsődleges iskolai közösségnek az osztálycsoportokat tekintjük. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és tovább fejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

A diákjaink mindennapjainak egyharmada nyolc éven keresztül az iskolai közegben, az osztályban, az érdeklődési körökben, szakkörökben, sportkörökben, napköziben zajlik, ezért fontos e közösségek

nevelése, illetve a közösség nevelő erejének kihasználása az egyén fejlődése szempontjából. A legfontosabb szempontok, melyek a közösség alakulásában szempontot játszanak:

- Élmenygazdagság, élménysűrűség.
- Saját történelem-"mi élmény" kialakítása. A közösség belső kapcsolatainak, válságainak, sikereinek, és azok tanulságainak közös értelmezése pedagógusaink feladata.
- A közösségek értékrendjének megfelelő alakítása, ezek stabil pontjainak kialakítása tantestületi közös feladat, alsótól felsőig.
- A közösségen belül védőháló kiépítése elengedhetetlen. Minden tanulónak éreznie kell társai és a pedagógusok segítő szándékát. Fontos egymás erőneinek, hibáinak ismerete, azok iránti érdeklődés, ezek formálása. Képesek legyenek együtt dolgozni. Feltétlen kritérium annak a légkörnek a megteremtése, amelyben a tudás érték, amelyben a világ megismerése személyes feladat, amelyben a tanulás nem formális kötelezettség. Kritérium a nyitottság és a kritikus hozzáállás is, mégpedig ezek nehezen megtalálható egyensúlya: olyan szellemiség, amelyben az érdeklődés és a szkepszis, az elfogadás és a fenntartások egyszerre vannak jelen.

6. 1. 1. A napköziotthon és a tanulószoba

A napközi otthon és a tanulószoba a tanóra való felkészülés helye. A jogszabályi előírások alapján az iskolában tanítási napok délutáni időszakaiban – az egész napos iskolai nevelés-oktatás miatt – csak az 5-6. évfolyamon szervezünk napközi otthont, a 7-8. évfolyamon tanulószobai foglalkozások vannak. A tanítási szünetek munkanapjain összevont napközis csoportot működtetünk. Törekszünk arra, hogy az írásbeli és szóbeli feladatok megfelelő arányban legyenek. A házi feladat olyan mennyiségű legyen, amelyet tanulóink minden esetben a délutáni tanulási idő alatt el tudnak készíteni. Ezzel is biztosítani kívánjuk, hogy a tanulóink délután sport, zene és egyéb szabadidős programokon is részt vehessenek. Hétfőn (péntekről, hétfőre) nem adunk házi feladatot, csupán szorgalmi és gyűjtőmunkát. Ezzel elősegítjük a családi programok megvalósulását. A napközis és tanulószobai foglalkozásokon megtanítjuk tanulóinkat a házi feladatok megoldásának helyes sorrendjére. Igyekszünk hozzászoktatni őket az ismétlés fontosságának felismerésére is.

A napközi otthonba és a tanulószobába történő felvétel a szülő kérésére történik az SZMSZ előírásai alapján.

A napközi otthon működésének rendjét a napközis nevelők munkaközössége dolgozza ki az SZMSZ előírásai alapján, és azt a napközis tanulók házirendjében rögzítik. A napközis tanulók házirendje az iskolai házirend mellékletét képezik.

A napközis foglalkozásról való eltávozás csak a szülő személyes, vagy írásbeli kérelme alapján történhet a napközis nevelő engedélyével. Rendkívüli esetben - szülői kérés hiányában- az eltávozásra az igazgató vagy az igazgatóhelyettesek adhatnak engedélyt.

6. 1. 2. Szakkörök

Az egyéb foglalkozásokat, szakköröket, tehetséggondozó köröket minden tanévben előzetes felmérés alapján, a tanulók érdeklődésének megfelelően határozzuk meg az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, a fenntartó által biztosított lehetőségek függvényében.

A szakkör a tehetséggondozás egyik formája.

Évenként ismétlődő szakköreink:

Rajz

Technika–kézműves

Matematika

Kémia-környezetvédelem

Informatika

Angol

Színjátás

Énekkar

Japán

A szakkörök célja a tehetség kibontakoztatása, illetve gondozása. A szakkör vezetője felelős a szakkör működéséért, legfőbb feladata a tehetségfejlesztés és versenyre való felkészítés.

A szakköri jelentkezés adott tanévre szól. Amennyiben a szakköri tevékenység akadályozza a tanulót a mindennapos felkészülésében, a szaktanárok, illetve az osztályfőnök javaslatára a részvétel felfüggeszthető, illetve megszüntethető.

6. 1. 3. Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Az intézmény diákönkormányzata a tanulóközösség által elfogadott, a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési szabályzat alapján dolgozik.

A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat (DÖK) képviseli, jogait gyakorolja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola vezetője által megbízott diákönkormányzatot segítő pedagógus támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagóguson keresztül is érvényesítheti jogait, de közvetlenül is fordulhat az iskola vezetőségéhez.

6. 1. 4. Sportkörök

A sportkörök a tanórán kívüli testedzést biztosítják szervezett keretek között. Iskolán belüli versenyeket rendeznek, felkészítik a tanulókat a kerületi megmérettetésekre. Biztosítják a mindennapos, rendszeres testmozgás és az egészséges életmód megvalósítását.

6. 1. 5. Iskolán kívüli foglalkozások

Az 1-3 napig tartó, önköltséges tanulmányi kirándulásokon a tanulók megismerik hazánk tájait, kulturális örökségeit.

Erdei iskolában – általában – 5 napot töltenek az osztályok. Megismerkednek az adott hely földrajzi, kulturális, történelmi és néprajzi életével. (alapítványi támogatással, önköltségből)

A lehetőségekhez mérten nyári táborozásokat is szervezünk.

A szabadidős tevékenységek során múzeum-, színház-, állatkerti- és mozilátogatások színesítik a diákok életét. Az osztályok anyagi lehetőségeikhez mérten rendszerint havonta egy közös programot szerveznek.

6. 1. 6. A szabadidő hasznos eltöltése

A délelőtti oktatás túlnyomórészt intellektuális erőfeszítéseket kíván a tanulóktól, ezért természetes, hogy délutáni szabadidőjükben azokat a tevékenységi formákat kell előtérbe helyezni, melyek biztosítják:

- **a pihenést és regenerálódást,**

- a személyiségfejlődést,
- a szórakozást és játékot,
- a művelődést,
- a közösségi élet kialakítását és fejlesztését.

A szabadidős tevékenységek fő irányvonalai:

aktív művelődési-tanulási tevékenységek (pl. szakkörök, korrepetálások, versenyek, pályázatok),

passzív művészeti és tudományos művelődés (pl. múzeum, mozi, színház, hangverseny, előadások),

sportolási és edzési alkalmak (pl. különböző sportágak bajnokságai, természetjárás, táborok),

társas együttlétek osztály-, évfolyam- vagy iskolai keretben (pl. családi nap, farsangi bál, karácsony, anyák napja, akadályversenyek, iskolanapok, sportnapok, vetélkedők)

Az iskolai alapfeladatok ellátását segítik a jól szervezett szabadidős tevékenységek. Kiegészítik a tanulók egyéni érdeklődését, segítik a tehetségek fejlődését, biztosítják a szervezeti kereteket a személyiségfejlesztés számára.

6. 1. 7. Az intézményi hagyományok ápolása

Intézményünket az oktató-nevelő munkán túl a hagyományok teszik elismertté a lakosság körében. A tanuló „második otthona” érzelmi kötődéssel, töltéssel is kell, hogy párosuljon, melyben kiemelkedő értékrendet képviselnek a hagyományos közösségi megmozdulások, programok.

Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának, valamennyi pedagógusnak, tanulónak egyaránt joga és kötelessége. Az ünnepélyek, megemlékezések a tanulók nemzeti identitástudatának fejlesztésére, hazaszeretetük mélyítésére, az egymás iránti tisztelet, türelem alakítására, a közös cselekvés örömeire, az új közösségek formálására szolgálnak. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, valamint felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

6. 1. 8. Az intézmény hagyományos kulturális és nemzeti ünnepi rendezvényei

- Ünnepeink:
- **tanévnyitó**
- **október 23-a**
- **március 15-e**
- **ballagás**
- **tanévzáró**
- Megemlékezéseink:
- **aradi vértanúk napja**
- **a magyar nyelv napja**
- **a magyar kultúra napja**

- **a magyar költészet napja**
- **kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja**
- **a holokauszt áldozatainak emléknapja**
- **a Föld napja**
- **nemzeti összetartozás napja**
- **aktuális évfordulókról történő megemlékezés**
- **Hagyományok ápolása, iskolai és osztályrendezvények:**
- **családi nap**
- **Márton-nap**
- **Mikulás**
- **adventi vásár**

Karácsony (betlehemezés)

- **farsang**
- **”iskolacsalogató”**
- **anyák napja**
- **gyermeknap**
- **Virányos Bisztró**
- **kulturális bemutató**
- **japán-magyar hangverseny**
- **öko-hét programjain való részvétel**
- **Egyéb szervezett programok:**
- **erdei iskolák, tanulmányi kirándulások, táborok**
- **színház-, mozi- és múzeumlátogatások**

6. 1. 9. Iskolaszintű versenyek és szórakoztató rendezvények

Tanulmányi versenyek, tehetséggondozás:

- **iskolai, kerületi, megyei tanulmányi versenyek szervezése**
- **felkészítés városi, területi, megyei, országos versenyekre**
- **levelező versenyeken való részvétel**
- **pályázatokon való részvétel**
- **szakkörök, előkészítők, sportkörök szervezése**
- **néphagyományok, népszokások ápolása tanórai, iskolai és szabadidős tevékenységek keretében.**

6. 2. Az iskola szereplőinek együttműködése

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele. Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

A közösségfejlesztés célja, hogy az iskola szereplői és a közvetett partnerek hozzájáruljanak a tanulóknak:

- közösségi magatartásának kialakításához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)
- a másság elfogadásához
- az együttérző magatartás kialakulásához
- a destruktív megnyilvánulások leépítéséhez
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez

A közösségfejlesztés fő területei:

- a tanórák: szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák, boldogságórák
- a tanórán kívüli foglalkozások: napközi, könyvtár, szakkörök, kirándulások, közös osztály- és iskolai szintű programok
- a diákönkormányzati munka
- projektnapok
- az intézményen kívüli programok iskolai szervezésben
- célzottan érzékenyítő programok

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatokat a tantárgyi tanmenetek, az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatait a foglalkozási tervek, a diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatait a DÖK éves munkaterve, a szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatait az osztályfőnöki, illetve munkaközösségi munkatervek tartalmazzák.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

7. 1. A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják. A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,

- **percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.**

A fejlesztésbe bekerülők köre

Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.

A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció percepciófejlesztés stb.).

7. 1. 1. Szervezeti formái

Egyéni fejlesztés (1-3 fő),

Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő), a szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

7. 1. 2. A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

7. 1. 3. A fejlesztés elmélete és módszertana

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- **pontos és differenciált vizuális észlelés**
- **forma, méret, szín pontos felfogása**
- **összetartozó részek értelmes egésként való észlelése (Gestalt-látás).**
- **megadott formák–színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből (figura, háttér észlelése)**
- **adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése**
- **vizuális információk téri elrendezése**
- **vizuális információk sorba rendezése, szekventálása**

- **a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése – adott hangok kiemelése**
- **adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása**
- **összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása**
- **a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)**
- **rövid idejű vizuális-verbális memória**
- **szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció**

7. 1. 4. Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Októbertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelés, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

7. 1. 5. Módszerek

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra.

Kidolgozott fejlesztő programok

- Sindelar-program
- Tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban

Egyéb fejlesztő terápiai

- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei
- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek
- Figyelemfejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek

7. 1. 6. A fejlesztés fő területei (Lásd 3. sz. melléklet)

7. 2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az iskolába járó tanulók egy/kis része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget és lehetővé teszik a hátrányok minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

szórt figyelmű;

nehezen tud koncentrálni;

gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;

túlmozgásos vagy túlzottan lassú;

kézügyessége fejletlen;

lassan vált át egyik feladatról a másikra;

olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;

a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel

valamely részképeség területén adódó lemaradás miatt.

7. 2. 1. A felzárkóztatás célja

A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.

Készségek, képességek fejlesztése.

A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.

Valamely részképeség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.

Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.

Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció; pl. Prefer, Sindelar,	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév eleje

	- képességek felmérése az iskoláztatás folyamán;		
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése	tanító, szaktanár, osztályfőnök	első félév
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos
	differentiált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus	folyamatos
	napközi, tanulószoba	napközis nevelő, tanulószoba-vezető	folyamatos
	mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól	intézményvezető, tanító, szaktanár, szakértői bizottság szakemberei,	tanév eleje, illetve folyamatos
	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus, iskolapszichológus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pedagógus, iskolapszichológus	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (szakszolgálat, orvosi intézmények)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus,	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	fejlesztő szakemberek szöveges értékelése az egyéni haladásról	gyógypedagógus	negyedévente, illetve tanév végén
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	beszélgetés (tanulóval, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkeznek, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség, illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegméltózet fejletlensége).

olvasás-írás és a számolás zavara

mozgáskoordináció zavara

kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság

ritmusérzék fejletlensége

a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége

a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a tanulóknak olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anya- gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek, ezért elképzelhetetlen egy- egy képesség elszigetelt

fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

Az érdeklődés a megismerő tevékenység belső motívuma. A képesség fejlődésének a belső aktivitás a legfontosabb indítéka, amely a tanulást, a valóság megismerését örömteli, szívesen vállalt tevékenységgé teszi. Lényeges, hogy a tanulónak sikerélményt nyújtson a feladatok megoldása, hiszen ez növeli az érdeklődését, fokozza az erőfeszítést.

Az egyéni fejlődés szempontjából döntő fontosságú a szocializációs képességek, a társas kapcsolatok kialakítása. A tanulási zavar vagy nehézség társas beilleszkedési zavarral is párosulhat. Jobb intellektuális teljesítmény erősebb szociális kontaktussal járhat együtt.

Az értékelő-minősítő viszonyt fel kell váltani a megértő-okkereső beállítottságnak. A tünetek megváltoztatására, illetve kiküszöbölésére irányuló alkalmi, gyors beavatkozások nem oldják meg a személyiségzavart, nem eredményeznek hosszabb távon is ható belső pszichikus változást a gyermeknél. A zavar igazi korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában törekszünk a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező tehát a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet biztosítása, a megfelelő eszközök használata.

7. 2. 2. Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben

A tananyagot a minimumra csökkentettük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.

A fejlesztő pedagógusok meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat az órákról, szabadidős tevékenységekről, és a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.

A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden pedagógus feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.

Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.

Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.

Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.

Az olvasási nehézségek miatt a tanulók nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.

Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő tanulók tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.

Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.

Az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja. A felmérő írásbeli számonkérés anyagát az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

7. 2. 3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programelemek

A tanulók túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje az általános iskolából kilépve attól függ, hogy a diák milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani (képességfejlesztés).

Kiemelt területek:

1. anyanyelvi (dyslexia, dysgrafia)
2. matematikai (dyscalculia)

A tanulók képességeinek nehézségei összefügghetnek a különböző értelmi és személyiségi folyamatok problémáival is.

Célkitűzése	Feladatok	Kritériumok
<p>Dysgrafia, dyslexia esetén: Az írás, olvasás elsajátításának, tanulási zavarainak csökkentése, ha lehet megszüntetése. Az elmaradások mielőbbi felismerése, korrigálása. Súlyosabb esetekben speciális szakemberhez kell eljuttatni a tanulót (pszichológus, logopédus, szakorvos, a szakértői bizottság szakemberei stb.)</p>	<p>Diagnosztizálás, okok feltárása (logopédus, pszichológus). Dysgrafia, dyslexia korrekciója: A fejlesztő pedagógus terápiás foglalkozásai, mozgásfejlesztés – finommotoros, nagymozgások erősítése, írástechnikai gyakorlatok (betűelemek, rajzok stb.), betűkapcsolási gyakorlatok, térbeli tájékozódás, kommunikációs képesség fejlesztése, korrekciója.</p>	<p>A tanulók legyenek tisztában problémáikkal. Fogadják el az erre irányuló javítást, segítséget. Működjenek együtt mindenkori segítőjükkal, tanáraikkal, szakemberrel. Legyen az osztályközösség és a család megértő, elfogadó, segítő.</p>

	<p>Logopédiai foglalkozások: artikulációs gyakorlatok, akusztikus gyakorlatok (utánzás, térbeli tájékozódás), összeolvasás, olvasástechnika fejlesztése, intonáció, képzeletfejlesztés, szövegértés fejlesztése.</p>	
<p>Dyscalculia esetén: A nehézségeket előidéző okok enyhítése, megszüntetése. A tünet intenzitásának csökkentése. A lemaradás korrigálása. Legyen képes a gyermek a matematikai gondolkodás elsajátítására korosztályának megfelelően.</p>	<p>Diagnosztizálás, a legrövidebb időn belül a korrekció megkezdése. Fejlesztő pedagógus, pszichológus: korrigáló korrepetálás egyéni foglalkozással (méret, mennyiség, számfogalom kialakítása), logikus gondolkodás fejlesztése (következtetések, ok-okozat stb.), a sikertelenség, a kudarcélmény minimálisra csökkentése, az értéshez szükséges szókinccs biztosítása, megértés gyakoroltatása (elemzés, összehasonlítás), figyelem korrekciója (memóriafejlesztés),</p>	<p>A tanuló legyen partnere segítőinek. Gyakorlásaival önállóan is próbálkozzon problémája megoldásával. Legyen tisztában lehetőségeivel és képességeivel.</p>

	önkontroll fejlesztése, kialakítása (önértékelés).	
--	---	--

7. 3. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált és online nevelése-oktatása (Lásd 4. sz. melléklet)

7. 4. Tehetség gondozás

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a problémamegoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés (absztrakció) képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,**
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,**
- a bizalom,**
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,**
- a játékosság.**

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,**
- a túlzott fegyelem,**
- a teljesítménykényszer.**

A tehetség gondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Erre kötelez minket a világban elszórtan élő magyar származású tudósok öröksége is.

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni.

Forrásaink:

- óvodai vélemények**
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)**
- pedagógusok megfigyelései**

szülők, környezet véleménye

Módszerek:

óvodai látogatás

iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése

kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)

pedagógus (osztályfőnök, szaktanár, tanító) céltudatos munkája

adatgyűjtés

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

1. tudományos tehetség
2. vezetői tehetség
3. pszichomotoros tehetség
4. művészi tehetség

Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született tanulóról megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező tanulók minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. Ahányféle emberi adottság és képesség van, annyi fejleszthető tehetséggé, s szinte ahány ember, annyi tehetséges ember is van. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

A tehetséggondozás szervezeti formái:

A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges tanulók a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételtlen összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.

Emelt óraszámú tantárgyak tanítása

Szakkörök

Második idegen nyelv szakköri szinten

Pályázatok

Képzőművészeti kiállítások

Versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, budapesti, országos)

Vetélkedők

Középiskolai előkészítők

Szaktáborok, sporttáborok, vándortáborok, nyelvi táborok, erdei iskolák.

8. A teljes körű egészségfejlesztés iskolai programja

Az iskolai egészségnevelés célja, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven felmérni saját egészségi állapotukat, hogy **készségükké váljon az egészségvédelem** (az egészségmegőrzés, az egészségre káros szokások elutasítása, az egészséges életmód, az egészségfejlesztés módszereinek alkalmazása). Ezt legjobban akkor tudják elsajátítani, ha erre a tanórán alkalmazott alternatív módszerek alkalmazására, vagy az azon kívüli programok keretében lehetőséget kapnak.

Ezzel a programmal azt szeretnénk elérni, hogy tanulóinkban kialakuljon az egészség- és környezettudatos magatartás.

Ennek keretében:

Intézményünk, mint intervenciós rendszer a tanulók egészségvédelme mellett a pedagógusok és a tanulók családtagjainak egészségvédelmét és egészségnevelését is fejleszteni kívánja.

Ösztönözzük, hogy az egészségügyi ellátórendszer játsszon nagyobb szerepet a megelőzésben és az egészségfejlesztésben.

Arra törekszünk, hogy a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Rendszer keretében rendszeresen sorra kerülő fizikai és edzetségi állapotmérések eredményeiből levont következtetések alapján az iskola testnevelő tanárai – a testnevelés munkaközösség javaslatára – az egészségfejlesztési program tanévi rendszerességű felülvizsgálatára javaslatot tehetnek.

8. 1. Az egészségnevelés és -fejlesztés területei

Az intézményi egészségnevelésnek és -fejlesztésnek **ahhoz kell hozzájárulnia**, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt észszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben nyilvánuljanak meg.

Ahhoz, hogy mindezek megvalósuljanak, az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az intézmény pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek a területek a következők:

- **önmagunk és egészségi állapotunk ismerete**
- **az egészséges testtartás, a mozgás fontossága**
- **az értékek ismerete**
- **az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe**
- **a betegségek kialakulása és a gyógyulás folyamata**
- **a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben**
- **a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelésének lehetőségei**
- **a tanulás és a tanulás technikái**
- **az idővel való gazdálkodás szerepe**

- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- az optimális tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az egészségneveléssel összefüggő megfelelő tanári magatartás, gondosság
- az intézmény szervezetsége

Az egészségi állapotot genetikai és környezeti tényezők, valamint az életmód és az egészségügyi ellátó rendszer működése határozzák meg alapvetően. Az iskola a szocializáció kiemelt színtere, ezért a fenti tényezők alakításában, befolyásolásában döntő szerepe van. Ugyanis a tanulók hosszú éveket töltenek az intézményben, mely időszak alatt érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, a preferenciák kialakítását. Tehát a családi környezet mellett az intézmény a szocializációnak azt a színterét is jelenti, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

8. 1. 1. A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása a tanórai foglalkozásokon

Testnevelés órákon

A testi nevelés rendje:

Az egészséges tanulókat a testnevelés órától átmeneti időre is csak az (iskola)orvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik. A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő számukra. A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az óratermi testnevelés órán, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania. Az iskolaorvos – a szakorvosi vélemény figyelembevételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

A testnevelést tanítók a mindennapos munka során:

- **alkalmazzák a tartásjavító gerinctorna gyakorlatait;**
- **fejlesztik a motoros - és koordinációs - képességeket az életkori sajátosságokhoz igazítva;**
- **ügyelnek a sportjátékok, az atlétika, a tornagyakorlat anyagának tervszerű, folyamatosan kontrollált, a „fair play” szellemében történő végrehajtására;**
- **figyelemmel kísérik az alapvető testápolás, öltözködés és egyéb higiénés normák betartását /beleértve a környezet állapotát/;**
- **előtérbe helyezik a mozgásból eredő esztétikum, örömszerzés funkcióit;**
- **felhívják a figyelmet a sportból eredő balesetveszélyekre, sérülési lehetőségekre, illetve ezek megelőzésének lehetőségeire.**

8. 1. 2. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Az egészségfejlesztés egy olyan folyamat, amely során a teljesség igényével az optimum elérésére kell törekedni. A feladatok pontos megjelölésének érdekében külön területekre osztottuk fel azokat a tevékenységeket, melyeknél fejleszteni kívánjuk az egészségre való nevelés fontosságát.

Az egészségnevelés fő feladatainak rendszere

Egészségnevelés		
Szomatikus nevelés	Pszichohigiénés nevelés	Szociohigiénés nevelés
személyi higiéné környezeti higiéné	egészséges életvezetés	konfliktuskezelő technikák
a fertőző betegségek, az egyszerűbb rendellenességek kifejlődésének megelőzésére nevelés	a stressz elhárítása	kommunikációs készség fejlesztése
kondicionálás, testnevelés, sportolás	az egészségre káros szokások tudatosítása (alkohol, drog, dohányzás stb.)	feszültségek oldása
balesetek megelőzésére nevelés	érzelmi nevelés	egészségpropaganda

8. 2. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

8. 2. 1. Mérési területek: NETFIT mérések

- inga futás;
- helyből távolugrás (alsó végtag dinamikus erejének mérése);
- felülések, csípőhajlító- és a hasizom erő-állóképességének mérése (hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel);
- 10 x 5 m ingafutás;
- ülésben előre nyúlás;
- testmagasság (cm);
- testsúly (kg);
- hátizmok erő-állóképességének mérése (hason fekvésből törzsemelés);
- vállövi- és karizmok erejének mérése (mellső fekvőtámaszban karhajlítás);
- testtömeg-index megállapítása.

A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő és az iskolaorvos is.

Az egyéb felmérések az iskola tanulói részére szükségesek a diákolimpiai versenyeztetésre való felkészítés és kiválasztás miatt.

8. 2. 2. Tevékenységi formák a többi tanórán

Osztályfőnöki órákon kötelező egészségnevelő téma feldolgozása, melyek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség. Igény szerint külső szakember/orvos, védőnő, egészségsszervező/meghívása. A helyes testtartásra minden tanórán és minden évfolyamon figyelmeztetjük a tanulóinkat.

Az egészségfejlesztési és -nevelési program témaköreinek feldolgozására lehetőség van minden tantárgy keretein belül, erősítve a testi-lelki egészség magasabb szintre jutását (osztályfőnöki, biológia, környezetismeret, természetismeret, etika, vizuális kultúra, ének-zene)

Ezek a témakörök a következők:

- **az egészséges táplálkozás;**
- **az aktív szabadidő helyes eltöltése;**
- **az erőszakmentes konfliktuskezelés és megoldás;**
- **az egészségkárosító magatartásformák kerülése;**
- **az áldozattá válás elkerülése érdekében teendő feladatok;**
- **a dohányzás, az alkohol és drog**
- **a szexualitás, az AIDS;**
- **a higiénés magatartás;**
- **a balesetek megelőzése, betegségek elkerülése;**
- **az egészség megóvása;**
- **a mentálhigiéné, a krízisprevenció;**
- **a társas kapcsolatok a társadalomban, családban.**

8. 2. 3. Tevékenységi formák az egyéb foglalkozásokon

- **Sportköri foglalkozások szervezése.**
- **A sportegyesületekben végzett munka elősegítése és elismerése.**
- **A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása az óráközi szünetekben, az ebédlőben, a délutáni foglalkozások, szabadidős programok során, valamint az osztálykirándulások alkalmával.**
- **A kulturált viselkedés követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a közlekedésben, vásárláskor, az utcán és az iskolában.**
- **A tanár-diák, a diák-diák, a gyermek-szülő viszony és magatartási normák megismertetése, szünetekben, osztálykirándulásokon, sportversenyeken, napköziben.**

- **A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem az egyéb foglalkozások terén: színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti közösségformáló csoportok működtetése.**
- Egyéb szervezett szabadidős programok:
- **Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakhoz igazodva.**
- **Tevékenységek a különböző ünnepekhez kapcsolódóan.**
- **Osztályok közötti sportversenyek szervezése.**
- **Téli időszakban jeges-havas nap szervezése.**

Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt szerepet kap az egész napos iskola, a napközi, a tanulószoba, a menza a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével. Az iskolai büfé működtetése során szem előtt tartjuk az egészségfejlesztés és -nevelés követelményeit, ugyanakkor a kulturált, tudatos vásárlás megismertetésére és gyakoroltatására is lehetőséget teremtünk.

9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

9.1. A pedagógus feladatai általában:

A pedagógus felelősséggel és önállóan a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a Köznevelési Törvény és a pedagógiai szaktárgyi útmutatók, módszertani levelek, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá az intézményvezető, illetőleg a felettes szerveknek az intézményvezető útján adott útmutatásai alkotják. Nevelő- oktató munkáját egységes elvek alapján módszereinek szabad megválasztásával végzi.

A pedagógus alaptevékenysége azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket foglalja magában, amelyek az intézmény rendeltetése szerint oktató-nevelő munkából az egyes munkaköröknek (tanító, tanár, napközis nevelő) megfelelően minden nevelőre kötelezően vonatkoznak.

Közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében.

Alkotó módon részt vállal:

A nevelőtestület újszerű törekvéseiből, a közös vállalások teljesítéséből, az ünnepélyek és megemlékezések rendezéséből, az iskola hagyományainak ápolásából, a tanulók folyamatos felzárkóztatásából, a tehetséggondozást szolgáló feladatokból, pályaválasztási feladatokból, gyermekvédelmi tevékenységből, a tanulók egész napos foglalkoztatásának tervezéséből, szervezéséből, irányításából, a diákönkormányzat munkájának segítéséből, az iskolai élet demokratizmusának fejlesztéséből.

Tanítási (foglalkozási) órán minőségi munkát végez (felkészülés, szervezés, ellenőrzés, értékelés)

Önképzés, továbbképzés, munkaközösségi munkában való aktív részvétel.

A megbeszéléseken, értekezleteken való részvétel.

Munkáját tervszerűen végzi, tanmenet alapján dolgozik. A tanmenetet az intézményvezető által meghatározott időpontban a munkaközösség- vezető véleményével, az intézményvezetőnek jóváhagyásra bemutatja.

Saját tanmenettel minden pedagógusnak rendelkeznie kell, melyet ellenőrzéskor kérésre be kell mutatni.

Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapon folyamatosan értékeli. A felmérő dolgozatok írását előre jelzi. A házi feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal javíttatja és velük együtt értékeli.

Részt vesz az iskola szülői értekezletein, fogadóórát tart.

Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendőket, az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint egy-egy pedagógus lát el.

Ezek a pedagógiai többletmunkák a következők lehetnek:

Vezetők esetében a hatáskörükbe rendelt terület közvetlen pedagógiai, szakmai irányítása és ellenőrzése.

Egyes, óraszámmal is kifejezhető feladatok (pl. korrepetálás, helyettesítés, énekkar vezetése, szakkörök, tanulmányi kirándulás, tanuló kíséret, tanulószoba, tábori ügyelet, stb.)

Osztályvezetői, osztályfőnöki munka

Versenyekre való felkészítés,

Szertárakért a felelősség vállalása (fejlesztés, rendezés, selejtezés)

Könyvtári munka

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben az alábbi kötelességei vannak:

A tanulók fejlődését figyelemmel kísérje és elősegítse.

A szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa, a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

A szülő és a tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon. Tevékenységében, a tanítás során a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtsa.

A gyermekek, tanulók, emberi méltóságát és jogait tartsa tiszteletben.

A tanulók részére az egészségügyi és a testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket adja át és ezek elsajátításáról győződjön meg.

Ha a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Működjön közre a gyermek – és ifjúsági feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,

Hét évenként legalább egy alkalommal törvényi előírások szerint továbbképzésen kell részt vennie. Ennek elmulasztása esetén a pedagógus munkaviszonya megszüntethető. Nem kell továbbképzésen részt vennie annak a pedagógusnak, aki pedagógus szakvizsgát, egy egyéb előírt vizsgát tett a vizsgák letétele utáni 7 év során és a nyugdíj előtt álloknak.

A pedagógust munkakörével összefüggésben az alábbi jogok illetik meg:

A pedagógiai program alapján a tananyagot, az oktatás és a nevelés módszereit megválaszthatja.

A szakmai munkaközösség véleményének meghallgatásával megválaszthatja az alkalmazott taneszközöket, tankönyveket és tanulmányi segédleteket.

Irányítsa és értékelje a tanulók munkáját.

Minősítse a tanulók tudását.

Hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez.

A nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat.

Szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában.

Szakmai egyesületek, kamarák tagjaként, vagy képviselőként részt vegyen helyi regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában.

Személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsülik, személyiségi jogait tiszteletben tartják, nevelői, oktatói tevékenységét elismerik.

9. 2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

9. 2. 1. Ügyviteli, adminisztrációs teendők ellátása

- Osztálynapló kitöltése, vezetése, ellenőrzése, hiányos érdemjegyek esetén a szaktanárral való egyeztetés
- Ellenőrzők havonkénti figyelemmel kísérése.
- A hiányzások havonkénti, félévi, illetve év végi összesítése.
- Félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- A javító vizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- A törzslapok kitöltése és vezetése. o Az osztály magatartásának, szorgalmának havi értékelése.
- Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő egyeztetés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.
- Folyamatosan él a dicséretnek, illetve az elmarasztalások lehetőségével.

- Félév, illetve év vége előtt az ellenőrző útján értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.

9. 2. 2 . Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása

- Az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezők szintetizálása.
- Az osztályfőnök a tanulókkal közösen tervezi, alakítja, elemzi az osztály életét és biztosítja annak szerves kapcsolódását az intézmény egészének nevelési rendszerébe.
- A tanulók közvetlen megismerésére és a közösség formálására kiváló lehetőséget kínálnak az iskolán kívüli programok, melyeket az osztályfőnök szervez.
- Munkánk eredményessége érdekében, a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyerekekhez.
- Az osztályfőnöki órák témáját a tanmenetben előre tervezzük, vagyis kötöttek, de tervezzük szabadon választható, aktuális eseményhez vagy helyzethez kötődőt is. A társas érintkezés normáit, szabályait alkalmazzák a tanulók a mindennapi életben és bármilyen élethelyzetben.
- A tanulók felelősségérzetének kialakítása társadalmi, természeti és saját környezetük iránt.
- Alakuljon ki bennük az egészséges életvezetés igénye és gyakorlata.
- A tanulók felelősségérzetének kialakítása társadalmi, természeti és saját környezetük iránt.
- Az egyes évfolyamokon az osztályfőnökök teamként dolgozzanak, osszák meg egymással tapasztalataikat, legyen egységes értékelési, elbírálási rendszerük.
- A kezdő osztályfőnökök patronálását, segítségét közös ügyként kell kezelnünk.

9. 2. 3. Közvetlen nevelőmunka

- Az osztályban érvényesülő nevelési hatások összehangolása.
- Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a negatív társadalmi hatások kivédése.
- A tanulók szocializálódási folyamatának segítése és szociális érzékenységük fejlesztése, empátiájuk, toleranciájuk erősítése az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.
- Kiemelt feladat legyen minden évfolyamon a tanulás tanításával, a helyes és eredményes tanulási módszerekkel való foglalkozás.
- A helyes vitakultúra kialakítása.

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák (a továbbiakban: vizsga) a következők:

- a) javítóvizsga
- b) osztályozó vizsga
- c) különbözeti vizsga

d) pótló vizsga

10. 1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

A vizsga időpontjáról és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap.

Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga

Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az intézményvezető engedélyezi. A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján a pedagógiai program helyi tanterv című részében folyamatosan megtekinthetők.

A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az intézményvezető adhat.

10. 2. Vizsgaforma, vizsgarészek

szóbeli vizsga

írásbeli vizsga

10. 3. A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

1. Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.

2. A szóbeli vizsgát az iskola szakos pedagógusaiból az intézményvezető által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.

3. A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.

4. A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.

5. A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.

6. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

7. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére is meg nem engedett eszközt használ, az intézményvezető a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.

8. A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
9. A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
10. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
11. A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
12. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
13. A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba az érintettek betekinhetnek, írásos megjegyzést fűzhetnek az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
14. Az írásbeli dolgot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
15. A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
16. Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie. Az évfolyamvizsga eredmény hirdetése 10 munkanapon belül történik meg.

10.4. Az osztályozó vizsga témakörei az alsó tagozaton, tantárgyanként (Lásd 5. sz. melléklet)

11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

11. 1. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus: tanító, tanár.

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a:

- **baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;**
- **társszervezetekkel kapcsolat felvételre;**
- **baleseti szimulációk megrendezésére;**
- **pedagógiai eszköztárakat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket**
- **önállóan fejleszteni.**

Elérendő célkitűzésünk, hogy délelőtt és délután legalább két elsősegélyből képzett nevelő tartózkodjon egyszerre az egységek épületeiben.

11. 2. Elsősegélynyújtási és baleset-megelőzési ismeretek az iskolai nevelés-oktatás egészében

Az intézmény házirendjében, szervezeti és működési szabályzatában, valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás zajlik a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon és szükség szerint, így például kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve

fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Alapszintű elsősegélynyújtó foglalkozás szervezésére tanévenként legalább egy alkalommal kerül a pedagógusok számára.

Tematika:

- **vészhelyzetek felismerése**
- **helyszínbiztosítás**
- **általános betegvizsgálat**
- **vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása**
- **komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata**
- **égési és marási sérülések**
- **mérgezések**
- **stroke, infarktus, angina**
- **görcsrohamok**
- **egyéb belgyógyászati esetek**

12. A tanulók felvételére és átvételére vonatkozó helyi szabályok

Tanulói jogviszony **felvétellel** és **átvétellel** létesíthető.

12. 1. Felvétel

A felvétel feltételei:

- A hatodik életévét betöltve a beiskolázás éve augusztus 31-ig.

Speciális esetben:

- Szakértői bizottság javaslata az iskolai tanulmányok megkezdésére

Az első évfolyamosok beiratkozásának időpontját a jogszabályban erre kijelölt szerv határozza meg. A Virányos Általános a tankerületi központ a kerületi jegyzővel egyeztetve (229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 22.§ (1). bek.

Felvételi sorrend:

- első körben az iskola a kijelölt körzethatárhoz tartozó lakosok, illetve tartózkodási hellyel rendelkezők felvételét biztosítja, (körzetes ellátás kötelezettsége).
- ha a körzethatárról jelentkezők felvétele után van hely, további felvételnek van helye az alábbi sorrendben:
  - testvére az adott intézmény tanulója;
  - körzeten kívüliek

A felvételi kérelem elbírálásáról az intézményvezető határozattal dönt, mely tartalmazza az indoklást, valamint a jogorvoslati lehetőséget.

12.2. Átvétel

Átvétel esetén az általános iskolai tanulmányait megkezdett tanuló iskolaváltoztatása történik. Az átvétel a szülő /gondviselő/ írásbeli vagy szóbeli kérelmére indul. A kérelemnek tartalmaznia kell mindkét szülő aláírását, egyedülálló szülő esetén a szülői felügyeletről szóló bírósági határozatot. Iskoláink kötelesek átvenni azt a tanulót, akinek lakóhelye az adott egység körzetében található, rendelkezik a szükséges évfolyamon osztállyal, valamint biztosítani tudja a korábban elkezdett idegen nyelvi tantárgy oktatását. Az olyan tanuló esetében, aki felvételét kéri, de nem lakik az adott egység kijelölt körzetében, az intézményvezető dönt. Amennyiben döntés született a felvételtől, az iskola kitölti az iskolaváltoztatásról szóló dokumentum befogadó nyilatkozatot tartalmazó részét az átvétel időpontjának meghatározásával, s hivatalosan eljuttatja a jelentkező tanuló iskolájába.

HELYI TANTERV (1.sz. melléklet-részletesen tantárgyanként)

13. Az iskola által választott kerettanterv megnevezése, és a választott kerettanterv által meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám, a megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalom meghatározása

13. 1. A választott kerettanterv megnevezése

Az alkalmazott helyi tanterveink az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek – a Kormány 5/2020. (I. 31.) Kormány rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4) kormányrendelet módosítása, a kiadott kerettantervek adaptációjával készültek.

A tartalmi és szervezeti szabályozást figyelembe véve, iskolánk pedagógiai hagyományait alapján alakítottuk ki:

- **a tantárgyi struktúrát és az egyes tantárgyakhoz rendelt időkeretet;**
- **a kötelező és választható tanórai foglalkozások körét;**
- **az egyéni foglalkozásokra, szakkörökre, sportkörökre (egyéb foglalkozásokra) fordítható időkeret felhasználást.**

13. 2. A tantervi szabályozás bevezetésének tanévi ciklikussága

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében jelen helyi tantervek a 2020/2021. tanévtől (1. és 5. évfolyamokon) bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: NAT 2020) foglalt szabályozásnak megfelelően készültek. Ezek a NAT 2020 bevezetésével párhuzamosan, az évenkénti beléptetés elvét követő felmenő rendszerben válnak hatályossá, mellyel egy időben a 2013/2014. szeptember 1-jétől bevezetésre került, felülvizsgált tantervi szabályozás kifutó rendszerben kerül kivételre a tartalmi szabályozás helyi rendjéből.

13. 3. A kötelező és választható (nem kötelező) tantárgyak és óraszámok

Iskolánkban alkalmazott kerettantervekből készült helyi tantervek az *1. sz. melléklet*ben találhatóak.

13.3.1. Az alkalmazásra kerülő normál tantervek

13.3.1.1. A 2020/2021. évtől 1. és 5. évfolyamon, majd felmenő rendszerben bevezetésre kerülő normál tantervű osztályok óraterve

A természettudomány tantárgyak a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban oktathatók

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat jegyeztem be.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	1	4	1	4	1	3		3	1
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek													1			
Hon- és népismeret													1			
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2					
Kémia													1,5		1,5	
Fizika													1,5		1,5	
Biológia													1,5		1,5	
Földrajz													1,5		1,5	
Első élő idegen nyelv (angol)		2		2		2	2	1	3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház														1		
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben																
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Az egyes tantárgyak **megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalmát**, s a kimentí követelményeket tematizált, évfolyamonkénti bontásban a pedagógiai program 1. sz. melléklete tartalmazza.

14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök tartalmi követelményei:

- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

További elvek:

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

A tantárgyi munkaközösségek a tankönyvjegyzék alapján évente döntenek a felmenőrendszer és az iskolai könyvtár állományának figyelembevételével a kiválasztásról. A munkaközösségek javaslatát az iskolavezetés hagyja jóvá.

Az idegen nyelvtanítás esetében előnyben részesítjük azokat a tankönyvrendszereket, ahol rendelkezésre áll (beszerezhető) az egységes nyelvkönyv-, munkafüzet-, hang- és képanyagrendszer.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülők az iskola honlapján keresztül tájékozódhatnak.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.

A pedagógiai programban foglalt nevelő-oktató munka végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét jogszabály határozza meg.

15. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

15. 1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése

A gyermekek fokozatos átvezetése az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Az új NAT hosszú előkészítő időszakot ír elő, az 1. osztály 1. féléve erről szól.

Tanulási módszerek kialakítása

Iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása, kialakítása

Kezeljük az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségeket;

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységközpontú rendszerébe.

Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamata során törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.

Az alapkészségek kialakítása az előzetes tudás és tapasztalat mozgósításával és az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások segítségével történik.

Olyan tudás kialakítására törekszünk, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni, célunk a kreatív gondolkodás fejlesztése.

Célunk, hogy alakuljon ki az alapvető kommunikációs kultúrájuk, és ez feleljen meg a társadalomban elvárható beszédnormáknak.

Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és a lemaradók felzárkóztatására.

A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

15. 2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok

Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat

A belső motiváció kialakítása, elmélyítése

Változatos tanulásszervezési formák alkalmazása a teljesítmények növekedésének elérése érdekében

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük

Biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat;

Az alapfokú nevelés-oktatás ezen szakasza az iskolás kisgyermekben őrzi és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítünk, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesztünk.

Motiváljuk a gyerekeket arra, hogy a folyamatosan növekedjen a jobb teljesítményre való

igényük;

Útmutatást nyújtunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Differenciált tanulásszervezéssel segítjük a képességek kibontakozását, a tanulási nehézséggel küzdők támogatását.

A tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve, a rendelkezésre álló technikai háttér adta lehetőségeknek megfelelően, alkalmazzuk a digitális technológiával támogatott oktatási módszereket.

16. A választható tantárgyak, foglalkozások és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Tanulóink a tantervben kötelezően előírt tanórák mellett a lehetőségekhez mérten választhatnak az iskola által felkínált szabadon választható tantárgyak és más, egyéb foglalkozások közül, melyeknek felsorolását a helyi tanterv, az egyéb foglalkozások célját, tartalmait és időkeretét az SZMSZ, munkarendjét a házirend tartalmazza.

A szabadon választható tantárgyak és az egyéb foglalkozások szervezésénél általában a következők szerint járunk el:

A nevelőtestület tagjai a tanév végi értekezletet megelőzően a szakmai munkaközösségek révén javaslatot tesznek a következő tanév szeptemberében induló szabadon választható tantárgyakra és egyéb foglalkozásokra – különös tekintettel azok nevelési-oktatási céljaira –, s e foglalkozásokat oktató, illetve vezető pedagógusok személyére.

A jelentkezések alapján az intézményvezető felméri a lehetőségeket és elkészíti a végleges listát a felmerült választható foglalkozásokról.

Az intézményvezető helyettesek elkészítik azt a tájékoztató anyagot, melyet a szülők rendelkezésére bocsátanak a szabadon választható pedagógiai tartalmú foglalkozásokról.

Az intézmény vezetője összesíti az adatokat, és elkészíti a szabadon választható tanórai és más foglalkozások beosztását, majd gondoskodik annak a tantárgyfelosztásra történő rávezetéséről.

A választható foglalkozásokra való jelentkezés egyéb szabályai:

Valamennyi szülőnek nyilatkoznia kell a választandó foglalkozásokról.

Miután a tanuló a szülő aláírásával jelentkezett a választott foglalkozásra, az adott tanévben a választott foglalkozás látogatása kötelező, arról kiiratkozni, vagy onnan más szabadon választható foglalkozásra átiratkozni csak erre irányuló szülői írásos kérésre lehet.

A választható tanórák, egyéb foglalkozások minimum létszámát a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a fenntartóval való egyeztetést követően az intézményvezető határozza meg.

A választható foglalkozások során a pedagógusok és tanulók az intézmény helyiségeit és eszközeit és szolgáltatásait a külső bérlőkkel szemben előnyt élvezve vehetik igénybe.

17. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

17. 1. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái és rendje

A beszámoltatás a tanuló értékelésének egyik formája.

A tanulók értékelése csak akkor tudja betölteni irányító, fejlesztő szerepét, ha illeszkedik a teljes nevelési-oktatási folyamatba. Helyesen alkalmazva minősít, fejleszt a gyermek személyiségét, visszacsatolást ad, motivál, tájékoztatást nyújt a tanuló, a pedagógus és a szülő felé az elvégzett munkáról, az elsajátított ismeretekről.

A tanulók értékelésénél figyelembe vesszük egyéni fejlődésüket. Sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartjuk, emberi méltóságukat tiszteletben tartjuk.

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertetjük mind a tanulókkal, mind a szülőkkel.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Ennek fő céljai:

a tanuló teljesítményének, egyéni fejlődésének visszaigazolása, az önértékelés, önfejlesztés, egyéni stratégiák fejlesztése,

a pedagógus számára információ biztosítása a tanítás-tanulás tervezéséhez az új módszerek (pl. kooperatív csoportmunka) felhasználásával,

az oktatási rendszer működéséről, az oktatási célok megvalósulásáról való folyamatos visszajelzés.

Ennek alapvetően kétféle módja lehetséges:

- **belső, formatív a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó, visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása szempontjából.**
- **és külső, formatív mérés.**

A pedagógiai értékelés funkciói:

Diagnosztikus értékelés:

- **Célja, hogy a pedagógiai folyamatot eredményessé tegye, feltárja a tanulócsoporthoz előismereteit, hiányosságait.**

- **Elsősorban új évfolyamra, iskolafokozatra belépésnél, új témakör anyagának tanítása előtt alkalmazzák.**
- **A tanítási-tanulási folyamat eredményességéről a tanárnak ad visszajelzést.**
- **Formatív értékelés:**
- **Célja, hogy a tanulók eredményes tanulását segítse.**
- **Nem ítéli meg az eddigi tudását, azokra a lehetőségekre mutat rá, melyekkel a tanulási folyamat eredményesebbé válhat.**
- **A tanulási hibák, nehézségek differenciált feltárásával segíteni, fejleszteni tudja a tanulót, a tanulási folyamatot, a javítási lehetőségeket veszi számba.**
- **Személyre szabott, egyértelmű tanulási célok jelölhetők ki, az ezek elérésében való előrehaladásról, elérésükről visszajelzést ad.**
- **Elsősorban a tanuló számára nyújt visszajelzést erősségeiről, hiányosságairól, fejlődésének lehetőségeiről.**
- **Szummatív értékelés:**
- **Egy előre megadott, kívánatos (tantervekben előírt) szinthez viszonyított értékelés.**
- **A teljesítmény minőségét az alacsonyabb korosztályokban szöveges értékeléssel, később általában osztályzattal fejezik ki.**
- **Elsősorban a tanuló, szülő számára nyújt visszajelzést.**
- **A személyre szabott fejlesztést az egymást kiegészítő, változatos értékelési funkciók biztosítják.**
- **Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.**

Az életkorhoz illeszkedően kiemelten az alábbiakat értékelhetjük:

- **fogalomhasználatot,**
- **lényegkiemelést,**
- **frontális kérdésekre adandó rövid, szakmailag pontos választ,**
- **szempontok alapján történő beszámolót,**
- **egy-egy téma összefüggő szabatos kifejtését,**
- **ábra, kép leírását,**
- **grafikonok, diagramok elemzését, értékelését,**
- **információk értelmezését és felhasználását,**
- **kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat),**
- **szóbeli magyarázat fűzését képanyagokhoz,**
- **vázlat, feleletterv készítését,**
- **logikai okfejtést, érvelést stb.**

Az értékelés célja:

- **személyiségfejlesztés;**
- **önértékelési kép kialakítása;**
- **reális énkép kialakítása;**
- **önálló tanulásra való igény és képesség kialakítása;**
- **iskolai, egyéni célok megvalósítása.**

Értékelési alapelvek:

- **Érvényesüljön a pedagógiai autonómia és felelősség.**
- **Valósuljon meg a tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.**
- **Legyen fejlesztő jellegű, fejezze ki a tanulónak önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását,**
- **Legyen sokoldalú, változatos formájú és feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak.**
- **Járuljon hozzá a tanulók önértékelésének kialakításához.**
- **Legyen objektív, megbízható, érvényes, kiszámítható.**
- **Legyen személyre szóló.**
- **Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű.**
- **Biztosítsa a folyamatosságot.**
- **Az iskolai követelményrendszerre épüljön.**
- **Legyen tárgyyszerű, mutassa meg a javítás lehetőségét.**
- **Biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés megfelelő arányát (50–50%).**
- **A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékelje.**
- **Az érdemjegyek és osztályzatok szóbeli értékeléssel való megerősítése történjen meg általa.**
- **A szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőképesség kellő súllyal legyen figyelembe véve.**
- **Érvényesüljön a tanórai aktivitás és többletmunka javító jellege.**

1. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervben előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

2. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az ellenőrzés és értékelés a tanítás-tanulás folyamatának alapvető mozzanata. A nevelőnek nagy szüksége van arra, hogy az oktatási folyamat minden mozzanatában visszajelzést kapjon a tanulóról, meggyőződjön arról mennyire sajátították el a

gyermek az ismereteket és készségeket. A tanulónak is fontos, hogy bírálatot kapjon tudásáról, segítséget a hiányosságok kijavítására. Értékelésre, osztályzásra szükség van, hiszen az élet minden területén lemérik, elbírálják a teljesítményeket, ezért erre a tanulókat már az iskolában fel kell készíteni.

3. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

4. A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik.

5. Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. A témazáró dolgozatok írására egy egész tanórát biztosítunk. A témazáró dolgozat megírásának időpontját a tanulókkal a számonkérést megelőzően egy héttel be kell jelenteni. Legfeljebb napi kétféle témazáró felmérés íratható.

6. A kidolgozatok, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók előzetes bejelentés nélkül.

7. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.

8. Az első évfolyamon és a második évfolyam félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk. (lásd: 2.sz. melléklet: Szöveges értékelés tantárgyanként az első évfolyamon és a második évfolyam félévkor)

-kiválóan megfelelt

-jól megfelelt

- megfelelt

-felzárkóztatásra szorul.

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti (írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 90 %-ot). Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti (írásbeli teljesítménye 89-75 % között mozog). Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket megfelelő szinten teljesíti (írásbeli teljesítménye 74-60 %). Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes. A követelményeket alapvető szinten teljesíti (59-41 %)

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti, írásbeli teljesítménye nem éri el az 40 % -ot. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

17.1.1 Az írásbeli beszámoltatás formái

- **tesztlap**
- **írásbeli felelet**
- **röpdolgozat**
- **dolgozat**
- **témazáró dolgozat**
- **projektmunka**
- **otthoni munka (megfigyelés, gyűjtőmunka, házi feladatok)**
- **verseny, vetélkedő szervezése, illetve azokon való részvétel**
- **gyakorlati feladat számítógépnél**
(lsd. a táblázatban)

Mód	Forma	Alkalmazása
Diagnosztikus mérés	Év eleji felmérés 2-8. o.	Általában a tanítási folyamat elején végezzük. A tanulók tudásának feltérképezése, a fejlesztési feladatok meghatározása.
Formatív mérések	röpdolgozat, nagydolgozat, önálló feladatmegoldás, tollbamondás, másolás, fogalmazás, kottázás, ritmusírás, témazáró felmérés, teszt, nyomtatás számítógéppel,	A tanítási folyamat kisebb-nagyobb szakaszaira vonatkozik, valamint egy-egy tananyagegység lezárásakor irandó.

	füzetvezetés, írásbeli felelet, gyűjtőmunka, olvasónapló, órai munka, pályázat, műszaki rajz, tudáspróba, minimumszintmérő feladatlap, szorgalmi munka, szódolgozat	
Szummatív mérés	témazáró felmérések, írásbeli fogalmazás, év végi felmérések	A tanítási folyamat, egység végén alkalmazzuk.

Elvek:

- a szóbeli felelettel egyenértékű írásbeli számonkérés bármelyik tanítási órán, előzetes bejelentés nélkül alkalmazható,
- a témazáró dolgozat időpontjáról a tanulót előzetesen tájékoztatjuk,
- 1-4. osztályban napi egy, 5-8. osztályban napi két témazárónál több nem íratható,
- az öt munkanapot meghaladó szünet utáni első napon témazáró dolgozatot nem lehet írni, kivéve a heti 1 órás tantárgyakból,
- az azonos évfolyamon tanulókat a követelményrendszernek megfelelően összeállított témazárókkal, azonos szempont szerint értékeljük,
- a dolgozat írása alóli felmentést csak az kaphat, aki aznap jött először iskolába,
- az év eleji és az év végi felmérés csak akkor osztályozható, ha a pedagógus az adott feladattípusokat begyakoroltatta, egyébként csak %-osan értékelhető,
- évente 4-5 témazáró felmérés szükséges a főbb tantárgyak ismeretanyagából. A témazárók alapvetően meghatározzák a félévi és az év végi osztályzatokat.
- A tantárgyi osztályzatban nem jelenhet meg a felszerelés hiánya, a tanulók tanárral szembeni magatartása, órai magatartása, az órai fegyelmezetlenség.

Az írásbeli munkák százalékos értékelése:

90%–100% = 5 (jeles) - kiválóan teljesített/kiválóan megfelelt

75%– 89% = 4 (jó) - jól teljesített/jól megfelelt

60%– 74% = 3 (közepes) - megfelelően teljesített/megfelelt

40%– 59% = 2 (elégséges) - megfelelően teljesített/megfelelt

0%– 39% = 1 (elégtelen) - felzárkóztatásra szorul

17. 2. A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

A tanulók munkájának ellenőrzése szorosan összefügg az értékeléssel, osztályzással. Az osztályzás a rangsorolás határozott fokát jelöli meg. Értékelésre, osztályzásra szükség van, hiszen az élet minden területén lemérik, elbírálják a teljesítményeket, ezért erre a tanulókat már az iskolában fel kell készíteni. Az osztályzás minden nevelőtől alkotómunkát követel, amit nem lehet semmilyen műszerrel sem pótolni. Az osztályzásnak nevelő hatásúnak kell lenni, ezt éppen az objektivitás biztosítja.

Az osztályzással kapcsolatos gyakorlati szabályok:

- minden tanulónak a heti 1 órás tantárgyból legalább 3 osztályzatának, a magasabb óraszámú tantárgyak esetében 4 osztályzatnak kell lennie félévente
- az osztályzatot a felelővel közölni kell rövid indoklással,
- az írásbeli feladatokat ellenőrizni kell,
- az osztályzat legyen nevelő eszköz, a helyes érdemjegy jobb munkára serkenti a tanulót.

A tanuló tanulmányi eredményének elbírálására vonatkozó szempontok:

- tanuló tárgyi ismerete
- tanulók érdeklődése, figyelme, részvétele az iskolai munkában fejlődést vagy visszaesést mutat-e
- képes-e a tananyaggal kapcsolatos problémákat önállóan megoldani.

Nagyon lényeges, hogy értékeléskor mindig vegyük figyelembe, magát a cselekvő, fejlődő embert. A tanulmányi munkát értékelő és minősítő osztályzás a tantervi követelmények és a tanulási teljesítmények egymáshoz való viszonyát fejezi ki. Az értékeléskor szem előtt kell tartani a tanulók egyéniségét, képességeit, sőt egészségi állapotát is, hogy az adott érdemjegyek további munkájukra ösztönző hatással legyenek. A félévi illetőleg az év végi osztályzatok a tanulók tantárgyi teljesítményét tükrözzék. Végleges kialakulásukkor figyelembe kell venni a tanulók tanulmányi fejlődésének irányát, az év végi érdemjegyek megállapításakor a félévi eredményt is.

Jeles

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.
- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

- Fogalmi nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

17. 3. Nevelési eredményvizsgálatok

A nevelési eredményvizsgálat a pedagógiai értékelés alapjául szolgáló információk megszerzésének módszere, mely a tanulók és tanulócsoportok, osztályok megismerését, fejlődését vizsgálja. Segíti az osztályfőnöki munka tervezését, szervezését.

A tanulókról, tanulócsoportokról alkotott értékelés és folyamatkövetés együttesen kell megjelenjen a pedagógus munkájában.

A nevelési vizsgálat során fel kell tárnai a tanulók, tanulócsoportok, osztályok viszonyát az iskolához, véleményét, meglátását az osztályról, és reális képet kell alkotni a tanuláshoz fűződő viszonyokról is. Ezek megállapítása mentén lehet valós képet alkotni, és újabb nevelési célokat megfogalmazni, vagy a korábbiakat felülvizsgálni, átértékelni.

Fontos feladat a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A diák közösségi magatartását a következők jellemezzék:

- együttműködés a munkában
- együttműködés a szabadidőben az iskola, és az osztály közös céljainak ismerete, és elfogadása az osztályközösséghez, mint csoporthoz való tartozás öröme
- az iskolai közösséghez, mint csoporthoz való tartozás öröme
- figyeljen és vigyázzon a közös értékekre környezetében
- ismerje lakóhelye, mint közösség értékeit, múltját, történelmét
- legyen rálátása, hogy a társadalom az emberiség nagy közössége, melyben neki is megvan a helye és szerepe.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok: Az intézményben kiemelten fontos a tanulók motiválása. A motiválás célja, a diákokat tanulásra ösztönözzék, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartásuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe kell kerülniük azon módszereknek és szervezeti formáknak, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

17. 4. Oktatási eredményvizsgálatok

A tanulók bemeneti és kimeneti mérését a 22/2022. (VII. 29.) BM rendelet által szabályozott módon valósítjuk meg.

A 4. és 6. évfolyamon a 2022/23-as tanévtől felmenő rendszerben vezetjük be a képesség szerinti csoportbontásos oktatást, matematika és angol nyelv tantárgyakból.

18. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók önálló, a tanítási órák között végzett – az otthoni tanulás és a napközi otthoni (napközis és tanulószobai) foglalkozásokon megvalósítani rendelt szóbeli és írásbeli formájú – tevékenységein alapuló oktatási módszer a továbbiakban házi feladatként kerül említésre.

Célja: az órai anyag rögzítése, elmélyítése, gyakorlása, mechanikussá tétele, a tanuló felelősségének, önállóságának fejlesztése.

Fontos, hogy a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához: gyakoroltassa az elsajátítottakat, esetleg a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon.

A házi feladat hatékonyságát emelhetjük, ha:

- gondosan kijelöljük, és megfelelő időt szánunk arra a tanórán, hogy a tanulóknak sikerüljön pontosan és egyértelműen feljegyezni és a nehezebb feladatokat is megérteni;
- a házi feladatnak sikeresen megoldható, kapcsolódik az órai munkához;
- fejleszti a tanulók önálló tanulási képességét, különös hangsúlyt fektet az újonnan belépő tantárgyakkal járó nehézségek leküzdésére helyes útmutatásokkal, megfelelő és praktikus tanulási módszerek, technikák megismertetésével.

Fontos, hogy a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének, és támogassa a differenciálás módszerét.

18. 1. A házi feladatok típusai

Szóbeli:

- szó szerint megtanulandó anyagok (memoriterek): szabályok, definíciók, versek, irodalmi szemelvények;
- saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből vagy más forrásból elsajátított anyagrészek: életrajzok, műelemzések, történelmi, illetve irodalmi korszakok eseményei jellegzetességei.

Írásbeli:

- munkafüzetek, feladatlapok feladatainak megoldása;
- tankönyv kérdéseire adott válaszok;
- fogalmazások;
- házi dolgozatok, naplók;
- felsőbb éveseknek vázlatok, felelettervek készítése a szóbeli anyagból. Gyakorlati cselekvéses feladatok (tárgyak készítése, gyűjtőmunka stb.)

18. 2. A házi feladatok mennyisége, minősége

A házi feladatok mennyiségét, minőségét az adott anyag nehézsége, és az osztály, illetve a tanulók képessége, korosztálya, terhelhetősége befolyásolja.

Elveink a következők:

- Az alsó tagozaton hétféjére nem adunk házi feladatot. Szorgalmi, illetve gyűjtőmunka adható.
- Hosszabb memoriterek, tanulást igénylő versek elsajátítása meghatározott ésszerű határidővel történik.
- A házi feladat mennyiségét úgy határozzuk meg, hogy az otthoni vagy a napköziben (tanulósobán) való felkészülés időtartama alsó tagozaton 1 tanóra, azaz 45 perc legyen az írásbeli és a szóbeli tantárgyak tanulásával együtt, míg a felső tagozaton maximum 20 perc/tantárgy intenzív tanulás.

18. 3. Az önálló tanulás szervezésének lépései (napközi, tanulószoba)

- Az önálló tanulás tárgyi feltételeinek megteremtése.
- Az önálló tanulás higiénés feltételeinek biztosítása.
- A tanulók motiváltságának megteremtése.
- Az önálló tanulás kialakítását segítő tanulási technikák tanítása.
- A tanulási technikák folyamatos gyakoroltatása, szokássá alakítása.
- Az önálló munka előkészítése.
- Az önálló munka.
- A felkészülés ellenőrzése. □ Az önálló munka értékelése.

18. 4. Fejlesztési követelmények

- A tanuló legyen képes feladatait önállóan fel- és megjegyezni, felidézni.
- A megfelelő munkaeszközöket kiválasztani és használni.
- Legyen képes a tanulást megtervezni, időbeosztást készíteni.
- Ismerje és alkalmazza a tantárgyak tanulásához célszerű sorrendet.
- Legyen képes önállóan használni a tankönyvek tárgy- és névmutatóját, kislexikonját.
- Legyen képes tájékozottan és gyakorlottan használni a helyesírás segédkönyveket. □ Ismerje és tudja használni a kézi szótárakat, lexikonokat, informatikai programokat, az internetet.
- Legyen képes a tankönyvi anyagegységek célszerű tanulási technikával való elsajátítására.
- Tartson tanulás közben szünetet.
- Legyen képes önellenőrzésre.

A követelményekben szereplő tevékenységeket a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével, az önállóság szintjének fokozatos növelésével kell bevezetni.

18. 5. Az önálló tanulás sikerkritériumai

Az önálló tanulás akkor lesz sikeres, ha a szülő és az iskola

- megteremti a biztonságot adó légkört, amelyben a tanulók szívesen dolgoznak;
- motivál arra, hogy a tanulók képesek legyenek kitartóan dolgozni; □ rendszerességet biztosít;
- kötelességtudatra nevel.

19. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, formái

Főbb funkciói: tájékoztatás, a tanulói motiváció fokozása, minősítés, személyiségfejlesztés

19. 1. A magatartás és a szorgalom értékelésének rendszeressége

A tanuló magatartását és szorgalmát havi rendszerességgel értékeljük, az osztályban tanító szaktanárok észrevételeinek figyelembevételével. Az érdemjegyet az osztályfőnök alakítja ki, törekedve arra, hogy a tanulók önértékelését, önkritikájának fejlődését is figyelembe vegye. A havi érdemjegyekből alakítjuk ki a félévi és az év végi magatartás, illetve szorgalom osztályzatot.

Alapelvek:

- Segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre.
- Mindig legyen személyre szabott.
- Segítse az iskola oktatási, nevelési céljainak elérését.
- A pozitív értékelés domináljon, de mindig maradjon meg a realitás szintjén.

Értékelés: A pedagógusok értékelése előtt az értékelésbe az egyén és a közösség fejlettségi szintjén bevonjuk a tanulókat és a közösséget. Az osztályozó értekezleten az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollégák javaslatait. Lényeges különbség esetén elsősorban a tanulóra motiválőbb érdemjegyet kell megadni. A tanulók magatartását és szorgalmát hó végén érdemjeggyel, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük.

19. 2. A magatartás értékelése

A magatartásjegy kialakításának elvei:

- Az értékelés az életkorhoz mérten a tanuló tanórai, tanórán kívüli iskolai és iskolán

kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát, saját

és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.

- A magatartás nem azonos a magaviselettel. A fegyelmezettség önmagában nem példás magatartás.
- A magatartásjegy kialakításában a erkölcsi tartás, a morális tulajdonságok

(becsületesség, kudarctűrés, önfegyelem) is fontos szerepet játszanak.

- Fontos, hogy a tanuló aktív tagja legyen a közösségnek.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- megfelelés az iskolai követelményeknek,
- házirend betartása,
- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszony,
- beilleszkedés a közösségbe,
- mások beilleszkedésének segítése,
- aktív részvétel a közösség előtt álló feladatok megoldásában, személyiségéből fakadó tulajdonságok figyelembevételével,
- segítőkészség a problémák feltárásában megoldásában,
- megfelelés az elvárható viselkedési normáknak,
- udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem jellemzi. a tanuló korábbi magatartásához képest történt (pozitív vagy negatív irányú) változás.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon

a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás magatartást félévkor és tanév végén az a tanuló **nem** kaphat, akinek van osztályfőnöki, vagy szaktanári figyelmeztetője, illetve csak változó lehet annak a magatartása, aki intézményvezetői, intézményvezető-helyettesi figyelmeztetést kapott.

- **Példás** (5) a tanuló magatartása, ha az iskolai házirendet mindig betartja. Példájával hozzájárul az iskolai fegyelem megtartásához. Magatartásával a közösség fejlődését segíti. Kezdeményez, és aktívan részt vállal a közösség életében. Udvarias és segítőkész. Nincs írásbeli figyelmeztetése.
- **Jó** (4) a tanuló magatartása, ha az iskolai rendszabályokat betartja. A közösségi életben részt vesz. Hangneme ellen nincs kifogás. Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti. Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti. Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt. Nincs írásbeli intője.
- **Változó** (3) a tanuló magatartása, ha viselkedése időnként kifogásolható, de igyekszik a hiba kijavítására. Cselekedeteivel, hozzáállásával nem mindig segíti a közösség optimális fejlődését. A házirendet időnként megszegi, udvariatlan, kisebb fegyelmi vétségeket követ el. Igazolatlan mulasztása van. Szaktanári, illetve osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült maximum 3 alkalommal, illetve intője van.
- **Rossz** (2) a tanuló magatartása, ha hanyag, fegyelmezetlen, és tudatosan zavarja az órai munkát. A közösség fejlődését súlyosan hátráltatja, rossz példát mutat. Rongálja az iskolai tulajdont. Viselkedése sérti embertársai önértékét, szándékosan veszélyezteti testi épségüket. Az iskolán kívül az egészségre káros, a társadalomra veszélyes tevékenységet végez. Több alkalommal igazolatlanul hiányzik. 3-nál több szaktanári figyelmeztetést kapott, vagy van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

19. 3. A szorgalom értékelése

A szorgalom a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

A szorgalomjegy kialakításának elvei:

A tanuló szorgalomjegyében kifejezésre jut:

- a tanuló tudás iránti igénye (szelektál-e a tárgyak között vagy minden tárgyat igyekszik tanulni),
- a tanuló képességéhez mért teljesítménye,
- a tanuló feladattudata (kötelező feladatai megoldásának, elkészítésének minősége, igényessége),
- a tanuló részvétele az órák menetében (aktivitás),
- a tanuló írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (pl. gyakran otthon hagyja-e felszerelési tárgyát),
- tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön, rendezvényeken való részvétel.

A szorgalomjegyben kifejezett értékelés alapelvei:

- az abszolút teljesítmény helyett a relatív, tehát a képességhez mért teljesítmény minősítésének eszköze,
- az órai aktivitás csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembevételével minősíthető (a zárt, csendes, lassú, elmélyült tanuló nem kaphat elmarasztalást, amiért az órákon ritkábban jelentkezik, nyilvános szereplést nem szívesen vállal önként),
- a szorgalomjegyben tükröződnie kell a változásnak (a korábban tanúsított szorgalom javulásának vagy romlásának),
- a szorgalom minősítésétől el kell különíteni a magatartásjegyet. (A fegyelmezettség önmagában nem példás szorgalom, a fegyelmezetlenség nem jelenti a szorgalom hiányát, illetve aki aktív, szorgalmas, nem biztos, hogy példás magatartású is.)

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon

a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

- **Példás (5)** a tanuló szorgalma, ha a tanítási órákra való felkészülésben a képességeihez és körülményeihez mérten kitartó és eredményes, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt. Iskolai felszerelését rendben tartja. A tanítási órákon aktívan vesz részt, önszorgalomból vállal többletmunkát. Tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz.
- **Jó (4)** a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni kötelezettségeit kisebb kifogásolni- valóktól eltekintve elvégzi és a tanórai munkába könnyen bevonható, képességeihez mérten teljesít. A tanórákon többnyire aktív. Felszerelése, házi feladata ritkán hiányzik. Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti.

- **Változó** (3) a tanuló szorgalma, ha az iskolai és otthoni munkájában nem elég kitartó, kötelezettségeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik. Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja. Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- **Hanyag** (2) a tanuló szorgalma, ha a képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányai fejlődése érdekében, kötelességeit gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan, felszerelési tárgyait gyakran otthon hagyja, továbbá félévkor vagy év végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kap.

A tanuló magatartásának, szorgalmának minősítése havonta történik, erről az osztályban tanítók közössége dönt az osztályközösség véleményére támaszkodva, a jutalmazási, büntetési fokozatok figyelembevételével.

19. 4. A kiemelkedő szorgalom, magatartás és tanulmányi munka elismerésének intézményi formái

Jutalmazási feltételek:

Példamutató szaktárgyi munka, közösségi tevékenység, fegyelmezett magatartás, kiemelkedő szorgalom, tanulmányi munkában tanúsított fejlődés, versenyen elért eredmény (tanulmányi, sport), átlagon felüli teljesítmény, kimagasló emberi helytállás.

Jutalmazási fokozatok:

- Szaktanári szóbeli és írásbeli dicséret,
- Osztályfőnöki szóbeli és írásbeli dicséret,
- Intézményvezetői írásbeli dicséret,
- Általános nevelőtestületi dicséret (az a tanuló, aki legalább négy szaktárgyi dicséretet kap, melyből kettő főtantárgyi dicséret)

Jutalmazás formái:

- Dicséret az elektronikus naplóban (KRÉTA)
- Oklevél
- Tárgyjutalom (könyv, utalvány, írószer, játék stb.),
- Háziversenyek I-III. helyezettjei részére osztályfőnöki írásbeli dicséret,
- Városi, megyei, területi, országos versenyek I-III. helyezettje részére intézményvezetői dicséret, ezen versenyek IV-VI. helyezettek részére osztályfőnöki dicséret adható.
- Az elismerések formái többször ismételhetők.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint **a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak**, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve az előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók, akik a szabadidőjükben készültek fel intézményvezetői dicséretet kapnak.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

20. A tanulók elmarasztalásának meghatározó minősítési elvei

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- szaktanári intés;
- szaktanári megrovás;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- intézményvezetői figyelmeztetés;
- intézményvezetői intés;
- intézményvezetői megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás
- fegyelmi eljárásban történő elmarasztalás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, és a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, ellene a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

21. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

21. 1. Tanórák csoportbontásban

Iskolánkban alkalmazható az osztályokon belüli csoportos oktatásszervezés, ahol a nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelően nem szakrendszerű (alsó tagozat) és szakrendszerű oktatás (felső tagozat) szerint tanulnak a diákok. A csoportbontást a technika, informatika, matematika tantárgynál és az idegen nyelv oktatásánál alkalmazzuk a szaktanár által kialakított racionális elvek mentén.

21. 2. Egyéb foglalkozásokra vonatkozó csoportbontás

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

22. Az iskola környezeti nevelési és egészségnevelési elvei

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

Kiemelt stratégiai céljaink:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei

- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos

tevékenységformák

A környezeti nevelés szinterei:

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok (alapítványi támogatással, önköltségi alapon)
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek
- ÖKO-hét
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

Környezeti nevelés a tanórákon:

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a természettudományi tantárgyak:

biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát.

Védeni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is. A társadalomtudományi tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez.

A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket. Az életvitel és gyakorlat (1-4. évfolyam), illetve a technika, életvitel és gyakorlat (5-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A művészeti tantárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A test- és egészségnevelési tantárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével és az igények kialakításával tehetik a legtöbbet.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokon:

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz, illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom. A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában:

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású. A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt:

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek.

A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- „Tiszta virágos iskoláért” program.
- Kerületi környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Helyismereti és helytörténeti foglalkozások, szakkörök, versenyek.
- Hagyományörző programok.
- Táborok.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlik környezetnevelési lehetőségek. Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során. Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása miatt – sok előnye és lehetősége mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének parkosítása, a kényelmes, kulturált értékrend, ökológiai morál, magatartásmód, életvitel, attitűdök, érzelmi vonatkozások ismeret, tapasztalat, vélemény, nézet, pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése. Ezen a területen folyamatos tevékenység szükséges.

Az iskola belső környezete:

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Nyitott, a nagyközönség számára is látogatható környezetvédelmi és természeti értékeket bemutató kiállításokat rendezünk a reál projektnapok és az ÖKO-hét keretében.

Hulladékgyűjtés:

A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterületünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

Kommunikáció: faliújság, iskolarádió

Tanulóink és természetesen a szülők, a pedagógusok figyelemfelkeltését, tájékoztatását biztosítja a faliújság és az iskolarádió. Így tudunk szóban, írásban, fotókon hírt adni az iskolában, a kerületünkben, a fővárosban történő jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

23. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk_beiskolázási körzetében a családok szociokulturális összetétele kiemelkedően jónak mondható. Több diplomás, anyagilag rendezett körülmények között élő, több gyermekes szülők gyermekeit oktatjuk. Éppen ezért hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szinte nincs tanulóink között. Kivételes esetben fordul elő, ha gyermekotthonban elhelyezett gyermek van tanulóink között, de ez 1-2 főt érint, így százalékosan nem kimutatható az arányuk. Iskolánk nevelőtestülete a befogadó, minőségi oktatás mellett elkötelezett, profiljába beépült az inkluzív szemlélet.

Az iskolai lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás, a hiányzások, évismétlések minimálisan jellemzőek az intézményben, százalékosan nem kimutatható. Természetesen az ESL modulban lévő adatokat folyamatosan figyelemmel kísérjük, ha kell, a tartósabb hiányzás vagy a tanulmányi eredmények romlása esetén azonnal beavatkozunk korrepetálások beiktatásával, felzárkóztatási lehetőségekkel.

Az igazolatlan hiányzások nem jellemzőek intézményünkre. Ez annak is köszönhető, hogy folyamatosan nyomon követjük a hiányzásokat, azonnal jelzünk a szülőknek, szükség esetén a családsegítő szolgálatnál teszünk jelzést a hiányzás megszüntetése érdekében.

23. 1. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola vezetője egy személyben felelős az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányítja azt. Munkáját az iskolai gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, az osztályfőnöki munkaközösség, az iskolapszichológus és a fejlesztő pedagógusok segítségével végzi, illetve koordinálja.

23. 1. 1. Az iskolai gyermekvédelem célcsoportjai

- A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók
- A tanulási nehézséggel, zavarral küzdő tanulók
- A megkülönböztetett ellátást igénylő tanulók

23. 1. 2. Az iskola kapcsolatrendszere a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában

- Család, gyermek
- Gyermekvédelmi intézményrendszer
- Jelzéssel élő állampolgár vagy társadalmi szervezet
- Önkormányzat egészségügyi, szociális és lakásügyi ügyekért felelős szervezeti egység
- Gyámhivatal
- Jegyző
- Kormányhivatal Kerületi Hivatala
- Rendőrség
- Háziorvos, gyermekorvos, védőnő
- Óvoda és egyéb köznevelési intézmények
- Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet
- Szakszolgálatok
- Civil szervezetek, alapítványok

Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés

(kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás):

Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:

- helyi közösségi rendezvények,
- különféle táborozások, kirándulások szervezése
- alapítványok munkájának, illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre.

Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhivatal, körzeti hivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős szervezeti egysége, XII. kerületi rendőrkapitányság):

- pontos, rendszeres statisztikák

A szükséges továbblépések megtétele:

- jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az intézményvezető által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata stb.

Éves munkaterv készítése, mely tartalmazza:

- a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát,
- a szülőkkal való rendszeres kapcsolattartás menetét,
- az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését.

A jelzés rendszere:

- az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a pszichológust és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével.

A felzárkóztatás rendszere:

- szaktanár jelzése,
- osztályfőnök jelzése,
- szaktanár segítsége,
- pszichológus segítsége,
- fejlesztő pedagógus segítsége,
- gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája.

A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:

- a pszichológus, az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre,
- egyeztetés a szülőkkel.

Beavatkozási stratégiák:

- iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül vagy
- pszichológushoz kerül a tanuló,
- kapcsolatfelvétel a szülőkkel,
- védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik,
- helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek.

A gyermeki jogok biztosítása a jogszabályban előírtak szerint, a törvényi változások figyelemmel kísérése, szülők bevonása.

23. 2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A nehéz körülmények között élő (veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, csonka családban élő, gyermek- illetve anyaotthonból jövő) tanulók esetében gondozásukhoz, nevelésükhöz és társadalmi beilleszkedésük biztosításához komplex, célzott, differenciált ellátást kell biztosítani.

A szociális hátrányok enyhítésének iskolai lehetőségei

- A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet.
- A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja.
- Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Iskolánk az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja

- Diákétkeztetés: tanulószoba, egész napos iskola (tízórai, ebéd, uzsonna), menza

(ebéd)

- Tankönyvtámogatás, tankönyv-kölcsönzés az iskolai könyvtárból
- A szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi lehetőségeiről
- Egészségügyi szűrővizsgálat
- Iskolaorvosi ellátás
- A szakszolgálatok szolgáltatásainak igénybeviteléről szóló tájékoztatás

A szociális hátrányok enyhítését intézményünkben az alábbi tevékenységi formák segítik

- Felzárkóztató, korrepetáló, illetve tehetséggondozó programok
- Drog-és bűnmegelőzési programok (kapcsolattartás segítő szervekkel, felvilágosító

nevelési programok)

- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység

Szülőket támogató tevékenységformák

- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- Helyi támogatások megszerzésének ösztönzése
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézményekkel (gyermekjóléti szolgálattal,

szakértői bizottságokkal, a gyámügyi szervekkel)

Fontos feladatnak tartjuk, hogy az esetlegesen bonyolult adminisztrációs tevékenység elvégzésében is segítse az iskola a szülőket. Az iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenció eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

24. Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételei

24. 1. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei alsó tagozaton

Az alsó tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az előírt tanulmányi követelményeket az 1. osztálytól a 2. osztály félévéig kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített illetve felzárkóztatásra szorul bejegyzéssel teljesíti, illetve a felsőbb évfolyamokon elégtelennél

jobb érdemjegyekkel zár. A felzárkóztatásra szorul teljesítményt nyújtó tanulóknál feltárjuk a tanuló haladását, fejlődését akadályozó tényezőket és javaslatot teszünk azok megszüntetésére.

24. 2. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei felső tagozaton

A felső tagozatos tanuló magasabb évfolyamba akkor lép, ha az iskolai tantervben foglalt minimális kimeneti követelmények teljesítéséről legalább elégséges minősítést kap.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a tantárgyi követelmény nem teljesítése esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.

Ha a tanuló a szorgalmi időszak végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. A következő évfolyamba sikeres javítóvizsga letételét követően léphet.

Ha a tanuló mulasztásai a tanév során meghaladják a 250 órát, illetve az egyes tantárgyaknál az éves tantárgyi óraszám 30 %-át, s ezért a tanuló nem értékelhető, – jogszabályban meghatározottak szerint – a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet, illetve az évfolyamot megismételheti, kivéve, ha az igazolatlan mulasztásai meghaladják a 20 órát, s a nevelőtestület úgy dönt, hogy megtagadja az osztályozóvizsga letételének lehetőségét. Ez esetben a tanuló az évfolyamot megismételni köteles.

A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi értékelés, illetve osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát akkor kell tennie, ha:

- az iskola vezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola vezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, s hiányzásainak többségét igazolt mulasztások alkotják (kivéve félévkor);
- egyéni tanrend szerint oktatott volt.

25. Iskolánk nevelőtestülete által szükségesnek tartott további elvek és szabályozási területek

25. 1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

25. 1. 1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a **felkészülés a felnőtt életre**, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

25. 1. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése**, és **tudatos, kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és

társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékossgot.

25. 1. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és településföldrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.
- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

25. 1. 4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érvélestechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

25. 2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

25. 2. 1. Kriminológiai aspektusok

A gyermekek és fiatalok kiemelt kockázatú csoportot képeznek bűnmegelőzési szempontból, hiszeékenységük, bizalmuk, óvatlanságuk és csekély testi erejük miatt könnyebben válhatnak bűncselekmény áldozatává. Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás lehet konfliktus forrása; később a kamaszkor kezdetével a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok kialakítása és megtartása jelenthet problémát, normatív krízist. A serdülőkor előrehaladtával megjelennek a felnőtté válás problémái is (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem alakít ki biztonságot nyújtó kereteket, az iskola pedig nem integrálja megfelelő módon a maga rendszerébe a gyerekeket ezért olyan kortárs csoport hatása alá kerülhetnek, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. A kortárs csoport nyomására hajlamosak olyan cselekmények csoportos elkövetésére, amelynek következményeivel nincsenek tisztában, és ez az információhiány az elkövetővé válásuknak kiemelkedő kockázatát jelenti. A fentiekben röviden bemutatott problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A mindennapi életünket az írott és íratlan szabályok tömege határozza meg. A gyermekeknek meg kell ismerkedniük ezekkel a szabályokkal és meg kell tanulniuk, hogy ezek nagy része az ő biztonságukat szolgálja. E magatartási szabályok ismeretében várhatjuk csak el tőlük, hogy idejében felismerjék a különböző veszélyeket, azok kockázatát és lehetséges következményeit, hiszen ezáltal tudnak csak helyes döntéseket hozni. A Büntető törvénykönyv gyermekek és fiatalok számára nehezen érthető, illetve nem ismerik annak tartalmát. Vékony a diákcsinnyek és a bűncselekmények közötti határmezsgye, amelyet sajnos néha átlépnek. Ennek a legfőbb oka az, hogy nem tudják, mit szabad és mit nem, ezért előfordulhat, hogy a diákcsinny valójában kimeríti a bűncselekmény kategóriáját.

Az iskola szerepe napjainkban átértékelődött a törődés, odafigyelés, nevelés, érték közvetítés, szocializáció területén, mivel saját feladatán túl a család ellátatlan feladatainak elvégzését csak az iskola képes, - helyzetéből adódóan – valamilyen szinten felvállalni. Az iskola különleges helyzete egyrészt abban áll, hogy az érintett korosztály nagy számban van jelen, így lehetőség nyílik a fiatalok tömeges elérésére, ismeretátadásra, döntéseik, életmódjuk, viselkedésük pozitív irányba való terelésére. Mivel az iskolában másként viselkednek a diákok, ezért mások az otthoni nevelési lehetőségek, és mások az iskolaiak.

Természetesen az iskola nem képes betölteni a család szerepét, de maximálisan be kell töltenie a saját speciális szerepét, el kell végeznie saját feladatait.

Meg kell maradnia egy olyan talajnak, ahonnan a felnövekvő nemzedék táplálkozni tud. Kapaszkodókat és korlátokat kell nyújtani, példaképeket kell a gyerekek elé állítani, a média által közvetített felborult értékrend helyett valódi értékeket kell tanulóiba ültetni. Küzdenie kell a morális válság, az emberi kapcsolatok felszínessé válása ellen. Diákjaink azt tapasztalják, hogy csak saját érdekeikkel foglalkoznak az emberek, így azt hihetik, hogy más felfogás nem is létezik. Holott jól működő, egymásra nem irigykedő, hanem egymás munkáját segítő közösségek alkotnak csak jó társadalmat. Egy ilyen közösségtudattal rendelkező, egymást megbecsülő és segítő "mini

társadalmat" kellene modelleznie az iskolának. A bűnmegelőzés alapját az adná, ha tanulóinkat elkerülnék a kiüresedés, a magány az elhagyottság érzései, nem küzdenének szeretethiánnyal, önfogadás hiányával, a közösségből való kirekesztettség érzésével, ugyanis ezek mind olyan érzelmi és társas állapotok melyek összefüggésben állhatnak a bűnelkövetés megjelenésével vagy éppen az áldozattá válás lehetőségével. A bűnmegelőzésnek át kell hatnia az egész iskola nevelő-oktatói feladatainak ellátását, nem korlátozódhat egyetlen tárgyra, nem kötődhet csupán néhány személyhez.

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése. A leghatékonyabban és leghatékonyabban a nevelési-oktatói intézmények színterén lehet olyan beavatkozási pontot kialakítani, amely hosszú távon hat, amennyiben tudatosan célozza meg a fiatalok elkövetővé és áldozattá válásának megelőzését.

A prevenció területén elengedhetetlen a tanulás és a munka, mint érték hangsúlyozása. A tanulás, mint a siker legális elérési útja gyakran háttérbe szorult a felnövekvő gyermekek körében. A nevelési-oktatói intézmény azonban nem csak a bűnmegelőzési információk célba juttatásának az egyik színtere, hanem **olykor bűncselekmények elkövetési helyszíne** (iskolai zaklatás, iskolai erőszak) is lehet. Éppen ezért a nevelési-oktatói intézményekben folyó bűnmegelőzésnek kettős célja van: az áldozattá válás megelőzése mellett az elkövetővé válás megelőzését is magában foglalja. A bűnmegelőzés fontos területe a hasznos szabadidő-eltöltés megteremtése, hiszen a csellengő, céltalan gyermekek gyakran unalmukban követnek el akár súlyos bűncselekményeket. A játék, az élmények, a közösségek összefonódása olyan mikrokörnyezetet alakít ki, amely hatványozottan képes a védelmi és megtartó funkciót kifejteni, ezért alkalmas az elkövetővé válás megelőzésére, a bűnisméltés megelőzésére egyaránt. Az ifjúság erkölcsi fejlesztése az iskolában sportolás lehetőségének biztosításán keresztül is érvényesül. Erkölcsi fejlesztő hatása a sport törvényeinek önkéntes elfogadásában és betartásában, a csoportba való beilleszkedés segítésében, egymás támogatásában, a kölcsönös bizalomban, a közös célokban és erőfeszítésekben rejlik.

A közösségi - családi, iskolai, hasznos szabadidő eltöltési színterek nevelő hatásainak erősítésével csökkenthető a kallódó fiatalok csoportja. Az egészségügyi-, szociális szolgáltatások, az iskolák, a rendőrség, a gyermekvédelem és az igazságszolgáltatási szereplők közötti jelzőrendszer és együttműködés kialakítása, a köztük levő folyamatos munkakapcsolatok megelőzik a veszélyeztetetté és a veszélyeztetővé válást.

25. 2. 2. A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- Pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, közösségépítés.
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltéséhez lehetőségek biztosítása.
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony kezelése.
- Az iskolai kortárs bántalmazás megelőzése és kezelése.
- Információgyűjtés és elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról.
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.

- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről. Szenvedélybetegségek megelőzése.
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.
- Információnyújtás a média és az internet potenciális veszélyeiről.

25. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Személyiségfejlesztés
- Közösségépítés
- Etika/Hit- és erkölcstan oktatás
- Iskolai zaklatást megelőző foglalkozások
- Drámapedagógiai eszközök
- Mentálhigiénés, drogprevenciós, bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, iskolarendőrrel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság).
- ORFK Gyermek és Ifjúságvédelmi Programja keretében tartott bűnmegelőzési programokra való jelentkezés, KRESZ-oktatás és kábítószer-bűnözéssel kapcsolatos tájékoztató előadások igénylése szülők számára.

25. 4. Segítő kapcsolatok szinterei

Minden szintérenél fegyelembe kell venni, hogy alapvetően kétféle hozzáállás lehetséges: segíthet, illetve nem segíthet az illető személy vagy szervezet.

- Szülők: mindenképpen a legfontosabb szereplők, hiszen ők a gyerek életében a legmeghatározóbb személyek. Éppen ezért fontos a folyamatos információáramlás biztosítása az iskola és a szülő között.
- Pedagógus: a gyermek hangulati problémáit, deviáns viselkedését észleli és jelzi az osztályfőnök felé.
- Osztályfőnök: a szülőkkel és segítő szakemberekkel együttműködésben (pl. iskolapszichológus, iskolaorvos, iskolai szociális segítő, iskolarendőr, szakszolgálatok, gyermekvédelem munkatársai) segít a krízis/probléma megoldásában.
- Iskolaorvos: az esetleges testi tüneteket észleli a rendszeres szűrővizsgálatok során és jelzi a szülőnek és az osztályfőnöknek.
- Iskolapszichológus: a jelzett problémás gyerekekkel - a szülő/gyermek törvényes képviselőjének beleegyezésével - egyénileg foglalkozik, szükség esetén továbbküldi kivizsgálásra a XII. kerületi Pedagógiai Szakszolgálathoz. Az osztályfőnök felkérésére, a szülők beleegyezése esetén, iskolai bántalmazás ellenes osztályfoglalkozásokat és mentálhigiénés előadások tart. Tanácsot ad a pedagógusoknak és szülőknél a gyermekek lelki eredetű problémáinak kezeléséhez.
- Iskolai szociális segítő: 2019. szeptemberétől indult el iskolánkban az iskolai szociális segítő szolgáltatás. A feladatkört a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ munkatársa látja el együttműködésben az intézmény szakembereivel. Tevékenysége elsősorban prevenciós jellegű. Tanácsadással, információnyújtással, súlyos veszélyeztető helyzetben (pl. éhezés, felügyeletnélküliség, bántalmazás) jelzési kötelességgel segít az iskolának.
- Külső szakemberek: Pedagógia Szakszolgálat, Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ munkatársainak bevonása az esetkezelésbe, pedagógusok továbbképzésébe, kapcsolatépítés a segítő központokkal.
- Rendészeti szervek: jogi, rendészeti, közlekedési, kábítószer-bűnözés témájú programok, előadások biztosítása együttműködési megállapodás létrejötté esetén.

- Alapítványok: a programok finanszírozása szempontjából fontosak.
- Karitatív szervezetek: munkájuk megismertetése és abban való részvétel eleve nevelő hatású. Részt lehetne venni a felhívásaikban: felesleges játék, ruha, könyv összegyűjtése.
- Egyházak: mint alternatíva. Közösségre, értékrendre találhatnak a tanulók.

26. Boldog iskola

26.1. Boldogságprogram iskolánkban

Iskolánk, a Virányos Általános Iskola a 2017/18-as tanév végén megpályázta Boldog Iskola címet. A sikeres pályázat eredményeként a Boldogságprogram/Boldog Iskola program megjelenik pedagógiai programunkban. A program szerint boldogság óra megtartása legalább egy osztályban, mely feltételeknek iskolánk eleget tesz. A program a pozitív pszichológia alapelveire építve nyújt segítséget ötleteivel és módszertanilag a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára, így boldogabb, kitartóbb, tanulásban is eredményesebb gyermekek kerülhetnek ki az iskola falai közül. Mindezek ismeretében döntött intézményünk Boldog Iskolákhoz való csatlakozás mellett, mivel iskolánk pedagógiai programjában megfogalmazott nevelési célokkal, gondolatokkal a boldogságprogramban leírtak erősen összecsengenek. A Programot Magyarországon a Jobb Veled a Világ Alapítvány támogatásával a Boldogság Intézet szakmai csapata dolgozta ki, mely a diákok boldogságra való tanítását célozza meg. Számos vizsgálat igazolja, hogy a Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, erősítik önbizalmukat, ezáltal a gyerekek kiegyensúlyozottabbá válnak és javul az iskolai teljesítményük is. A Boldogságórák tapasztalataiból születtek meg azok a kézikönyvek és munkafüzetek, melyeket mi is használni kívánunk. A boldogság órák témaköreit az arra vállalkozó pedagógusok magyar nyelv és irodalom óráikba, művészeti foglalkozásokba, illetve osztályfőnöki munkaterveikbe építik be

26.2. Boldogságórák célja

A Boldogságórák célja nem a problémamentes életmodell állítása a fiatalok elé, hanem az, hogy útmutatót adjon nekik arra, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőivel ismerkedhessenek meg.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. A témakörök a következők:

- Boldogságfokozó hála
- Optimizmus gyakorlása
- Kapcsolatok ápolása
- Boldogító jócselekedetek
- Célok kitűzése és elérése
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömök élvezete
- Megbocsátás
- Testmozgás
- Fenntartható boldogság

Fontosnak tartjuk az értelmi nevelésén túl a gyerekek lelki nevelését, s hogy az általunk nevelt gyerekek olyan technikákat, megküzdési stratégiákat sajátíthassanak el, melyek segítséget adhatnak a mindennapi élet problémás helyzeteiben.

Ezzel a technikával is bővíteni kívánjuk a problémás gyerekek nevelésének módszertani palettáját. Hiszünk abban, hogy a pozitív megerősítés kihat a gyermek önismeretének egészséges fejlődésére, teljesítményére, eredményeire és kapcsolataira. Minimum havi egy óra megtartása és egy feladat elvégzése mellett igyekszünk bizonyos órák témáihoz az év során folyamatosan beépítve elsajátíttatni az arra vállalkozó csoportban a boldogságfokozó technikát, hogy az minél jobban beépülhessen a gyerekek szokásrendszerébe. Egy téma feldolgozása egy hónap alatt történik, hogy kellő idő legyen az elmélyülésre és tapasztalatszerzésre. A feladatok vidámak, játékosak, kreatívak, melyek gyakorlati úton fejlesztik az optimista gondolkodást tapasztalati tanulás útján.

27. A pedagógiai program mellékleteinek és függelékeinek rendje

27.1. A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet: Helyi tantervek

2. sz. melléklet: Szöveges értékelés tantárgyanként az első évfolyamon és a második évfolyam félévkor.

3. sz. melléklet A fejlesztés területei

4. sz. melléklet Fejlesztési program az SNI és BTMN-es tanulók nevelésére-oktatására

5. sz. melléklet Az osztályozó vizsgákon megjelenő témakörök.

27. 2. A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere

28. Legitimációs záradék

Legitimációs záradék

1.A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

A pedagógiai program 2022. szeptember 1-től lép életbe. Felülvizsgálatára - ha azt egyéb körülmény, jogszabály változás nem indokolja - 2027-ben kerül sor.

A pedagógiai program módosítására kötelező:

- a vonatkozó jogszabály módosításakor,
- a fenntartó kezdeményezésére,
- az intézmény átszervezése esetén.

Egyéb esetekben a dokumentum módosítását kezdeményezheti:

- az intézmény vezetője,
- bármely szakmai munkaközösség

A módosításhoz a nevelőtestület minősített többségének (50%+1 fő) támogatása szükséges.

A pedagógiai program nyilvánosságát intézményünk a következő fórumokon biztosítja:

- az intézményvezetői irodában nyomtatott és elektronikus formában
- az iskolai könyvtárban elektronikus változatban
- az iskola honlapján
- az Oktatási Hivatal honlapján (kir.hu) fellelhető intézményi felületen, a közzétételi listán

2.A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

Intézményünkben –a pedagógiai program véleményeztetésének időszakában – Iskolaszék, Intézményi Tanács nem működött.

Kelt: Budapest, 2023. 08.31.

.....
intézményvezető

Az intézmény diákönkormányzata (DÖK elnöke, vezetősége, DÖK patronáló tanár) a módosított Pedagógiai Program tervezetének elektronikus megküldésével kapott tájékoztatást 2023. év augusztus hó 30. napján.

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 30.

.....

diákönkormányzat vezetője

A Pedagógiai Programról a Szülői Szervezet (SZMK elnöke, vezetősége) a módosított Pedagógiai Program tervezetének elektronikus megküldésével kapott tájékoztatást 2023. augusztus hó 30. napján.

Kelt: Budapest, 2023. 08.30.

.....

szülői szervezet képviselője

4. Intézményvezetői határozat

A Pedagógiai Programot az intézmény szakmai munkaközösségei véleményezték, a nevelőtestület 2023. augusztus 31-én tartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta. A pedagógiai program tervezetéről a Szülői Szervezet és a Diákönkormányzat választott képviselői tájékoztatást kaptak.

A fenti legitimizációs eljárások figyelembevételével az intézmény Pedagógiai Programját klik 035006001/01543-2/2022 sz. intézményvezetői határozattal jóváhagyom.

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 31.

.....

intézményvezető

5. Fenntartói nyilatkozat

A Közép-Budai Tankerületi Központ a **Virányos Általános Iskola Pedagógiai Programját** a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) *bekezdése, a 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet, ill. az azt módosító 5/2020. (I.31.) értelmében felülvizsgálta.

A pedagógiai program szerinti feladatellátáshoz szükséges órakeretet, illetve az ehhez szükséges álláshelyeket **az elfogadott éves költségvetés és tantárgyfelosztás alapján** biztosítja.

A Közép-Budai Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója és működtetője a pedagógiai programban szereplő alapfeladatokon kívüli többletfeladatokat a jóváhagyott tantárgyfelosztás szerint és kizárólag az évente elfogadott intézményi költségvetésben meghatározott mértékig finanszírozza.

A fenntartó a **Virányos Általános Iskola** pedagógiai programjában foglaltakkal egyetért, azt jóváhagyja.

Kelt: Budapest, 2023. augusztus 31.

.....

Hajnissné Anda Éva

tankerületi igazgató

1.

számú Melléklet

A Virányos Általános Iskola Helyi tanterve a 2020-ban kiadott Nat és kerettantervek alapján